Uğursuz Rivayetler

Albastı Gecesi

Hasan Erimez

ÖTÜKEN

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 2369
EDEBÎ ESERLER: 1185

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-984-8 978-625-408-994-7 (Tk)

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Uğursuz Rivayetler Proje Koordinatörü: Emrah Ece

Editör: M. Bilal Erimez

Son Okuma: Gamze Ermek

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Ötüken

Baskı: Pelikan Basım Matbaa ve Ambalaj Sanayi Tic Ltd Şti
Kayabaşı Mah. Ulubatlı Hasan Cad. Nu: 2H, İç Kapı Nu: 19
Başakşehir-İstanbul
Tel: (0212) 613 79 55
Sertifika Nu: 40619

İstanbul - 2026

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Hasan Erimez: 1989 yılında Adana'da doğdu. Anadolu Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. *Demirdağın Kurtları* (2015), *Kutlu Kağanlık* (2016), *Bin Yılın Göçü: Alplar Çağı* (2017), *Bin Yılın Göçü: Gaziler Çağı* (2018), 5 ciltlik *Temirkut* serisi (2019), *Evvel Zaman Öyküleri* (2021), *Denizler Aslanı* (2023) adlı romanları kaleme aldı. Sinema ve dizi alanında da faaliyet gösteren yazar *Diriliş Ertuğrul*, *Uyanış Büyük Selçuklu*, *Kuşlarla Yolculuk*, *Barbaroslar Akdeniz'in Kılıcı*, *Kudüs Fatihi Selahaddin Eyyubi* dizilerinin senaryolarını yazdı. Edebî faaliyetlerinin yanı sıra hâlâ sinema ve dizi alanındaki pek çok projenin senaristliğini yapmaya devam etmektedir.

"Ey Albastı, ey zalim!
Koy söktüğün ciğeri yerine,
Zavallının canını iade et.
Sözümü tutmazsan,
Bana boyun eğmezsen
Gözlerini çıkarırım!"

(Halk deyişi.)

I
MAVİ GÖĞÜN ALARDIĞI

Yağız yerden mavi göğe kutlu bir yol gibi uzanan demir göğüslü, ala ağaçlı, boz dumanlı Kök Dağ'da ve bu dağın Gök Tanrı'ya en yakın ucu olan sisli tepesinde ve bu tepede Gök Tanrı'nın mukaddes ateşi yıldırım çarptığı için kara ruhların musallat olamadığı ulu kayın ağacının gölgesinde dokuz demirci soyundan soylanıp kamlara karışmış Börü Kam oturuyordu. Başta her şey su iken Gök Tanrı "Çık!" buyruğu verip toprağı çıkartmış, o topraktan da yeryüzünün ilk dağı Kök Dağ yükselmişti. Börü Kam da bu sebeple dokuz demirci soyundan ataları gibi evvel eski bu kutsal dağda yaşıyordu. Kimse bu dağa çıkmayı göze alıp da ona erişemez, o ancak istediği zaman, istediği kişilere görünürdü. Ama kimin ne derdi olsa işitir, bu tepede oturup uğurlu ardıç dumanı tütsüleyerek ve kam davulunu çalıp esriyerek[1] ruhunu Gök Tanrı'nın katına yükseltir ve derman dilerdi.

Fakat bugün ömründe ilk defa kendisi için dilek dilemeye gelmişti. Zira hatunu Ulduz gebeydi. Yavrularının eli kulağında, bugün yarın doğacaktı. Kendi kanında ve ruhunda olan kutu, doğacak yavrusu için de dileyecekti. Yerler suların bütün sırlarının biriktiği kara çekik gözlerini, örste dövülmüş gibi sivri kemikli yağız yüzünü, kolları ve bacakları geniş gölgeli kaba bir ağacın dalları gibi görü-

[1] Esrimek: Kendinden geçmek.

nen iri bedenini göğe; dingin bir itaat ve saf bir yakarışla dolu arı ruhunu da Gök Tanrı'ya çevirdi. Yumuk gözlerinin karanlığında hatunu Ulduz, tıpkı adı gibi bir yıldız parıltısıyla doğdu. Ak ipekten elbisesi incerek bedenini bir ışık gibi sarmalıyor, beline kadar inen kırk belikli sırma saçları güneş gibi yalım yalım parlıyor, ibrişim gibi yüzüne yayılan tatlı tebessüm ala gözlerine büsbütün sıcaklık veriyor ve kemikli ince parmakları gebe karnını şefkatle okşuyordu.

Börü Kam esrik bir huşu içinde dalmışken bir kızıl karanlık Ulduz'un manzarasına çökmeye başladı. Onu yavaş yavaş kuşatıp bir girdap gibi içine çekiyordu. Kızıl karanlık bastırdı, Ulduz'un apaydın manzarası kör bir uçuruma yuvarlanırcasına yitip gitti. Börü Kam, o an içine apansız çöreklenen garip bir huzursuzluğun dürtüsüyle gözlerini açtı.

Etrafına bakındı bir zaman. Dağ, dağ gibiydi; gök, gök gibi… Yerler sular hâlâ yerli yerince. Bulutlarda bir tuhaflık yoktu, serin bir meltem okşayıp geçiyordu. Yıldırım çarpmış kayın ağacına baktı. Hâlâ heybetli bir sakinlikle duruyordu.

Kendine baktı sonra.

"Bencillik mi ettik sakın?" dedi kendi kendine kuşkuyla. "Bunca yıl benliğinden geçip Tanrı adamı olduktan sonra gelip çoluğumuz çocuğumuz için kut dilemekle…"

Gerçi buraya gelmeden evvel yüreğine kötü bir sezgi düşmemişti. Üstelik o çocuk kendi kanından gelmekle ve kut almakla yine Tanrı'ya yaraşır bir kişi olacaktı. Bu düşüncelerle huzursuzluğunu bastırıp yüreğini teskin etti.

Ruhunu esritip göğe yükseltecek ayine başlamadan evvel kendini göz yordamıyla son kez yokladı. Ak koyun

derisinden kırk parça elbisesinin göğsüne Kök Dağ'ın demirinden bir zırh dikmişti. Bu zırh, ruhu göğe yükselirken onu kara ruhların saldırısından koruyacaktı. Kollarına da gök yolunda kendisine eşlik etmesi için ak ruhları çağıracak olan bakır çıngıraklar dikmişti. Nice kamlar Gök Tanrı katına hızla uçup varmak için elbiselerine şahin, kartal, alaca doğan tüyleri dikip onların donuna girerken[2] Börü Kam, gökte doğmuş ve yere kut ışığıyla inmiş gök yeleli bozkurdun postunu dikip onun donuna girmişti. Elinde de sedir ağacından çemberine kurt derisi gererek yaptığı bir kam davulu vardı. Davulun üst tarafına mavi göğü, soluna güneş anayı, sağına ay atayı, ortasına da keskin dişli ağzını açmış uluyan gök yeleli kurdu çizmişti. Kam davulunu çalıp esrimeye başladığında gök yeleli kurdun bu davuldan can bulup kendisini göğe yükselteceğine inanıyordu.

Davulu önünde tüten uğurlu ardıç dumanında arındırdı. Gözlerini dünyaya yumup gönül gözünü ilahî aleme açtı. Yedi çangallı geyik derisiyle sardığı orbasını[3] davula vurdu. İlk vuruşta kopan gümbürtüyle beraber tok sesinden dökülen ilk yakarış da Kök Dağ'ın doruğundan göğe yükseldi:

"Ey gök otağlı Gök Tanrım! Uluyuşuna can verdiğin, gök tüyüne şan verdiğin, ruhuna kut verdiğin gök yeleli bozkurda bürünüp katına yöneldim. Yedi göğün kapılarını ruhuma aç, yüreğimi tut, sesimi işit."

Orbanın vuruşları davulun aşağısından yukarıda çizili olan mavi göğe doğru yavaş yavaş çıkıyor ve Börü Kam'ın

---

2 Dona girmek: Bir hayvanın şekline girmek.

3 Orba: Kam davulu tokmağı.

ruhunu da göğe yücelmeye çağırıyordu. Gergin bir havayla yankılanan gümbürtüler Börü Kam'ın içine doldukça da ruhu dalgalı bir deniz gibi çalkalanıyor, bedeni git gide kasılıyordu.

"Ey topraktan bedene can veren Tanrım!" diye ünledi Börü Kam. Sesinde sanki Kök Dağ'ın bağrında yatan demirler çınlıyordu. "Benim belimden ve Ulduz'umun rahminden doğacak yavrumuzu uğurlu kıl diye geldim. Yazgısı aydan arı, günden duru ışısın diye geldim. Kurt gibi oğul ise ordulu, ceylan gibi kız ise obalı olsun ve onun da ondan doğacak olanların da ruhu kut bulsun diye geldim."

Yedi çangallı geyik derisinden orbanın vuruşları büsbütün hızlanmaya başladı. Davulun üst tarafına çizili mavi göğe doğru vura vura çıktıkça Börü Kam'ın ruhu da göğe yükselme arzusuyla bedenini zorluyordu. Sanki içinde zincirlerini zorlayan bir canavar, çıldırasıya çırpınıyordu. Bedeni bu taşkın hislerin girdabında esriyip zangır zangır titriyordu. Kollarındaki bakır çıngıraklar da davul gümbürtülerinin hızına ahenkle şangırdıyordu. Börü Kam, bu şangırtıların çağırdığı iyi ruhları derin sezgisiyle hissetmeye başlıyordu ve davuldan can bulup kendisini göğe yükseltecek olan gök yeleli kurdu çağırırcasına kurt gibi uluyordu. Davuldan çıkmasını beklediği gök yeleli kurdun ruhu içine girmiş gibiydi. Kök Dağ'dan Gök Tanrı'ya yükselen bu uluyuşlar sanki bir insanın gırtlağından değil, gök yeleli kurdun görkemli ağzından çıkıyordu.

Davul sesleri gittikçe hızlanıyor, bakır çıngıraklar durmaksızın çınlıyor, ceylan derisinden orba mavi göğün çizili olduğu yere yaklaştıkça yaklaşıyordu. Börü Kam'ın esrik titremeleri artıp kurt ulumaları iyice yükseldi. Fakat her nedense ruhu bir türlü bedeninden kopup göğe yük-

Uğursuz Rivayetler

Bir Garip Ölmüş Diyeler

Ömer Faruk Yazıcı

ÖTÜKEN

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 2370
EDEBÎ ESERLER: 1186

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-985-5 978-625-408-994-7 (Tk)

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Uğursuz Rivayetler Proje Koordinatörü: Emrah Ece

Editör: M. Bilal Erimez

Son Okuma: Gamze Ermek

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Ötüken

Baskı: Pelikan Basım Matbaa ve Ambalaj Sanayi Tic Ltd Şti
Kayabaşı Mah. Ulubatlı Hasan Cad. Nu: 2H, İç Kapı Nu: 19
Başakşehir-İstanbul
Tel: (0212) 613 79 55
Sertifika Nu: 40619

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

İstanbul - 2026

Ömer Faruk Yazıcı: 1995 yılında İstanbul'da doğdu. Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu; Sakarya Üniversitesi'nde Eski Türk Edebiyatı alanında yüksek lisansını tamamladı. Hâlen Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Mimari Restorasyon Bölümü'nde öğrenimine devam etmektedir.

Edebî üretim hayatına üniversite yıllarında başlayan Yazıcı'nın hikâyeleri çeşitli edebiyat dergilerinde yayımlandı. 2015 Gio Ödülleri kapsamında hazırlanan *Düşlerin İzinde* seçkisinde "Bir Büyü'cü Masalı" adlı öyküsüyle yer aldı. 2018 yılında Paris Yayınları'ndan çıkan *Âlemlerin Çöpçatanı* adlı öykü kitabıyla ilk kitabını yayımladı. 2020'de Ketebe Yayınları'ndan çıkan *Peri Palas* adlı romanıyla okurla buluştu.

Akademik ilgi alanlarını edebî çalışmalarına da yansıtan Yazıcı, 2021 yılında Ketebe Yayınları tarafından hazırlanan *Üç Elma* adlı mitoloji seçkisine "Halk Hikâyelerinde Olağanüstü Unsurlar Bağlamında Hz. Ali Cengnâmeleri" başlıklı makalesiyle katkıda bulundu. 2023'te Ötüken Neşriyat'tan çıkan *Türk Kültüründe Gulyabani* adlı kolektif çalışmada yer alan "Klasik Türk Edebiyatında Gulyabani" başlıklı incelemesi, 11. Gio Ödülleri'nde Kurgu Dışı alanında En İyi Eser Ödülü'ne layık görüldü.

2018–2023 yılları arasında *Türk Edebiyatı Genç Sanat* adlı e-dergide yazı işleri müdürlüğü ve genel yayın yönetmenliği görevlerini üstlendi. 2019–2023 yılları arasında "Nane Molla Ömer Faruk Yazıcı" adıyla YouTube'da mitoloji, edebiyat ve sinema üzerine içerikler üretti. FABİSAD üyesidir.

Fasıl.

"Kalk kız, git kap kacağı al Garip'ten. Na şuradaki esvabını da götür sevaptır."

"Gönderme beni o kuytu dereye, ana, dul adamın kapısına varamam ben."

"A kız onun dulluğundan ne olur? O topal bacakla seni kovalasa tutamaz. Koy kapısına gel."

"Hanidir sen giderdin, ne ara beni koşar oldun?"

Veledin Ayşe'nin gözleri boşluğa daldı bir an. Bakışları, ocaktaki közün sönük alevine ilişti; içi daraldı, dili bağlandı. Bir süre yokluğu seyretti, sonra kendine geldi. "Teyzen rahmetlinin mirası bize Garip. Kalk git geç olmadan. Git, gel." Rahmetli teyzesinin bir zamanlar şen olan ocağının kasavet sarmış, duvarları çoktan beridir bir zulümat perdesiyle setrelenmiş, içinde seğiren yalnız bir hayat nişanesini de göstermez olmuştu. Bir vakitler akşamları kandil ışıklarıyla şenlenen ocak, şimdi kapkara dumanların hatırasını bile unutturmuştu. Taş duvarlar, bir zamanlar şen kahkahalarla inlemişken artık yalnızca kendi soğuk yankısını saklıyordu. Bu hayat günlerdir köyün hiçbir kenaresine tesir etmemiş, kimse onu ne ormanda oduna, ne çayırda ot biçmeye giderken görmüşlerdi. Hâlbuki eskiden Garip'in sesi, sabah serinliğinde baltasının tok sesine karışır; yaz mevsimlerinde orakla biçilen otların arasından yankılanırdı. Şimdi ise köylü, onun adını anarken bile sesini kısıyor, sanki bir hayali çağırmaktan çekiniyordu. Çeşmenin ardından yükselen sırtın ve ardında çeşmeye gürül gürül su indiren arkların hareketi olmasa köyün o yanında insanın nazar-ı dikkatini celbedecek bir alamet

görünmüyordu. Suyun gürül gürül akışı bile, sanki o yanda hüküm süren sessizliğe karşı koymaya çalışan bir niyaz gibiydi. Köylüyü o yandan alıkoyan menhus bir rüzgâr o cihetten esiyor, sanki görünmez bir bent yollarından alıkoyuyordu. Bu uğursuz esinti, yalnızca ayakları geri çekmez; insanın gönlünü de bir ürpertiyle sarar, kapıların ardında oturanları gece vakti dualara sarılmaya mecbur ederdi. Çocuklar oyun sırasında o tarafa bakmaz, kadınlar ise sabah erkenden seccadelerini serip dua ederken yüzlerini bilhassa başka yana çevirirdi.

Nahs-ı ekber o gün Sünbüle burcundaydı. Hoca Nizam o gün avluda demişti öğle namazına müteakip toplananlara. Güneş, taş duvarların üzerinden eğilmiş, avlunun gölgesini uzun bir perde gibi yere sermişti; herkes nefesini tutmuş, hocanın sözünü bekler olmuştu. Köyün imamı bu yarım hocayı pek sevmezdi ancak köylü etrafına vardı mı da diyecek bir şey bulamazdı. Aralarındaki bu gizli rekabet, cami avlusunda duyulmayan fakat kahve önlerinde fısıldanan bir meseleydi. Köy yerinde imamın iaşesi köylünün eline bağlıydı. Bir kese buğday, bir testi yağ ya da birkaç tavuk; bütün iaşe, köylünün gönlünden kopanıydı ve o gönül kırılırsa imamın hanesi de boş kalırdı. Köylüye sormadıkları cihette akıl vermek olmazdı. İmamın sözü bile bazen tarlanın verimine yahut sürünün çoğalmasına bağlı duyulurdu; köylü kendi rızası olmadan kimseden öğüt işitmezdi. Hoca Nizam, o vakitte talihin bir uğursuzluk doğuracağını avluda köylülere söylemişti, avludakiler karılarına anlatmıştı, karıları da anlar gibi yapmıştı. Kadınlar kapı önlerinde, çamaşır yıkarken yahut hamur yoğururken kulaktan kulağa bu sözü tekrar etmiş, kimi bunu bir işaret saymış, kimi ise yalnızca korkudan susmayı tercih etmişti. Köy yerinde bunların ne anlama geldiğini kimse anlayamaz, zira anlasalar da başlarına bunlar gelmezdi. Bilen de bilmezden

gelirdi; çünkü uğursuzluğun adını zikretmek dahi köyde daha büyük bir belanın daveti sayılırdı.

Köyün o yanına serpilmiş ölü toprağını bir genç kızın çığlığı kaldırıp attı. Bu çığlık, dağların göğsüne çarpıp yankılandı; sanki taşların arasındaki kuş yuvaları bile yerinden ürküp dağıldı. Bu çığlık arkta gürüldeyen sulara karıştı, çeşmeden döküldü, kuyulara giden kanallarda dolaştı, her hanenin bağrında koptu. Kimi evin kapısı aniden gıcırdayarak açıldı, kimi ocakta yanan ateşin alevi sönmüş gibi titredi. "Garip ölmüş!" Köyün ensesinde Azrail'in nefesi duyuldu evvela. Bir serinlik indi, rüzgâr bile bir an susup kulak kesildi. "Garip ölmüş!" Yalnız başına belki de kaç gün evvel "Garip ölmüş!" Ölüm meleğinin bir vakit evvel köyün civarına uğradığı haberi çığ gibi aktı köylünün dimağını sındırdı. Kimi kadın elindeki ibriği düşürdü, kimi çocuk oyuncağını yarıda bırakıp koştu; haberi duyan herkesin yüzüne bir taş atılmış gibi donukluk çöktü. Hep birlikte kopup Garip'in hanesi önüne geldiler. Kimse Garip'e üzüldüğünden orada değildi. Garipti, ünsiyeti yoktu kimseyle. Köyde onca yıl yaşamış, lakin bir tek gönülde iz bırakmamıştı; varlığı gölgeler gibi sessiz, yokluğu ise ancak ölüm haberiyle fark edilmişti. Yatağında mı ölmüş hayatta mı yığılıp kalmış, hasılı nasıl ölmüş, diye meraktan kopup geldiler. Kapının önünde iki basamak kadar yükselen merdivene çökmüş kızını oğaran, dilini döndürmeye, lal olan lisansını düzeltmeye çalışan Veledin Ayşe'yi gördüler. Ayşe'nin gözleri donuk, dudakları yarım kelimelerde takılı kalmış, kızın elleri babasına seslenmek ister gibi havada titriyordu. Kızcağızın ahvalinden Garip'in acayipane öldüğünü bildiler, eve girmeye cesaret edemediler. Aralarında fısıldaşmalar yükseldi; kimisi "Cin mi çarptı?" dedi, kimisi "Nahs mıdır?" diye mırıldandı, fakat hiçbiri kapının eşiğini aşamadı. Nihayet Hoca Nizam ve

İmam Efendi o mahale geldikte gidip Garip'i görmeye muvaffak oldular. Kalabalık, onların arkasında sessiz bir duvar gibi dikildi; nefesler kesilmiş, herkes gözlerini o kapıdan çıkacak söze dikmişti.

Garip bir sininin başında bağdaş kurmuş, yemek üzerindeyken yığılıp kalmıştı. Sini üzerindeki ekmek parçaları yarım kalmış, yanında duran tuz kabı bile devrilmişti. Bir elinde testi diğer eli boğazına sarılmış hâlde ölmüştü. Yediğinin içtiğinin hesabı üç lokmadan zait olmayan bu adam kursağında dolanan nimetin harareti ile evvela testiye sarılmış, hararetini dindiremeyip can havliyle boğazına sarmıştı. Testiden akan birkaç damla su toprağa düşmüş, sanki o damlalar dahi sahibinin feryadına çare olamamıştı. Boğazını yırtmıştı, yakasız gömleğinin göğsüne değin. Tırnaklarının izleri derisini parçalamış, kanla ter birbirine karışmıştı. Ağzından ve boğazından dökülen kan seyl olmuş, gözleri taşra çıkmış, kustuğu kanında boğularak canını Çalab'a vermişti. O an evin duvarları bile sessiz bir şahit gibi dikilmiş, yalnızca rüzgârın uğultusu ölümün üstüne perde çekmişti.

Garib'in bu şekilde can çekişerek ölmesinden kamu köylü müteessir olmuştu lakin hüzünleri pek uzun sürmedi. Bir anlık dehşetle irkildilerse de, gözlerindeki korku yerini kısa zamanda kayıtsızlığa bıraktı. Cenaze namazını hızlıca kıldılar. Ne bir ağıt yükseldi, ne de bir dua uzatıldı; cemaat, yalnızca farzı yerine getirmiş olmanın rahatlığıyla dağıldı. İkindileyin köy mezarlığının bir bucağına gömdüler. Rahmetli karısının yanına gömmeye bile layık görmemişlerdi onu. Mezarı, otların arasına sıkıştırılmış, taşsız nişansız bir çukurdan ibaret kaldı; rüzgâr, üstündeki toprakları savurdukça sanki sahibini de unutuşa gömüyordu.

Üç Günden Sonra Duyalar

Fasıl.

Garip'in öldüğünün üçüncü gecesi bir karartı dolaştı köyde. Ay ışığına rağmen karanlığın içinden seçilemeyen bu silüet, taşların arasından süzülen sis gibi kayıp gidiyordu. Karanlık gecenin kucağında önce bir gümüş liranın parıltısı şavkıdı. Bir domuz derisine batırılmış üç demir iğne üç cinninin canını bir gümüş liraya raptetti. Liranın yüzeyi titreyen bir ışık saçıyor, karartının ellerinde sanki canlıymış gibi kıpırdanıyordu. Bu karartı önce dere kenarına indi. Ay ışığında taşları bir bir yoklayıp kaldırdı. Altında, civarında bir keler buldu tuttu, doğradı. Kanını liraya buladı. Keskin bir koku yükseldi, geceyi ağırlaştırdı; kurbağalar bile susmuş, yalnızca kanın sıcaklığı taşlara sinmişti. Sonra Garip'in hanesine dönüp oradan üç iğne buldu aldı. Döşeğini kurcaladı, yanında yöresinde üç tel saçını buldu, bu iğnelerin gözünden geçirdi doladı. Her tel saç, sanki sahibinin son nefesini hâlâ içinde taşıyor, dokunulduğunda ince bir inilti çıkarıyordu. Mezarın başına gitti, domuz derisini Garip'in başının hizasını bir karış kazıp oraya yerleştirdi. Lirayı içine koyup iğnelerle deriye sabitledi. Dürüp kapattı, üzerini toprakla örttü. Toprak kapanırken içten içe bir çıtırtı duyuldu, sanki mezar direniyordu. Üç gölge peyda oldu önünde. Gelen ifritleri görünce belinden boynuz saplı kamasını çıkartıp toprağa sapladı. İfritleri ürküttü. "Nedir dileğin?" dediler. "Sizi bu cesede raptettim. Keler kanıyla lanetledim. İbrahim'in ateşine odun taşıyan bu hayvanın kanı onu kabrinde yaksın kavursun. Kapı kapı dolanıp su dilensin!" diye

emir buyurdu. İfritler su olup mezarın içine aktılar cesedin iliklerine işlediler. Ona hareket, zulümat ve ses oldular. Köyün öte yakasında köpekler havlamaya başladı, horozlar zamansız öttü; sanki her canlı bu gizli ahdi sezinlemişti. İşte o geceden sonra köyde bu heyulanın lakırtısı işitilmeye başlandı. Kimileri gece rüyalarında boğazına sarılan bir el hissetti, kimileri de kapılarının eşiğinde su isteyen bir ses duydu.

Dördüncü günün sabahında sabah namazından dönen Veledin Ahmet, bağa varmazdan evvel karısına sual etti "Dün gece kapıya gelen oldu mu?" dedi. Ahmet'in sesi, sabah serinliğinin pusunda biraz titrek, biraz da telaşlıydı. Karısından "Olmadı. Hayrola, gece kapıya dayanan olsa sana haber etmez miyim?" cevabını alınca camide işittiklerini anlattı bir ağızda.

"Gecesi Aymaz Musa'nın kapısına biri dayanmış. Yaşlı aksak bir adam. Kapıyı çalmış çalmış su istemiş. Ürkmüşler, eşkıya oyunudur diye. Gerçi şaki öyle hile eder mi? Muamma. Lakin açmamışlar kapıyı. 'Beybaba, na kuyu orada, çek iç.' demişler burunlarını bile göstermeden. O vakit kapıdaki ihtiyar iyice öfkelenmiş hırıltı ile homurtu arası sesler çıkararak kuyunun çıkrığını pare pare etmiş. Kapılarında bağlı iti de boğazlayıp kuyuya atmış. Ardından 'Su Allah rızası için bir damla su!' diye inleye inleye bahçeden çıkıp gitmiş. Bu söz, gecenin karanlığında yankılanarak uzaklaşmış, evin duvarları bile ürpermiş. Musa'nın hanesi sabaha dek uykusuz kalmış. Aman ha kapıya dayanan olursa açmayasın bu hâl hiç hayra alamet değil." diye tembihlerle suvarıp hazırlığını tamamladı, evden çıktı.

Hava henüz aydınlanmış iken mezarlık tarafından üç kuzgunun havalandığını gördü. Kanatlarının sesleri mezar taşlarına çarparak sert bir uğultu çıkardı; sabahın sessizliğini böldüler. "Bu sene kuzgun pek, bağa bahçeye dadanmasalar."

diye geçirdi içinden. Gözleriyle onları takip etti; siyah kanatlar, güneşin ilk ışığını örten kara bulutlar gibiydi. Havalanan kuzgunlar köyün üzerinde birkaç tur atıp cenuba doğru süzülerek gözden kayboldular. Ardında bir uğursuzluk bırakmış gibi, köyün kadınları pencerelerinden bakıp besmele çektiler, çocuklar ise hiçbir şey anlamadan kuşların sesine kulak verdiler.

Yol ilerlerken Hoca Nizam'ın evinin kapısında bekleyen iki adam gözüne ilişti. Aymaz Musa ile kardeşi bu muskacı adamın kapısında hararetli hararetli tartışıyorlardı. Ellerini havaya kaldırıyor, kimi zaman da toprağa vurarak söze kuvvet katıyorlardı. Uzaktan seslendi "El kapısı önünde ne itişip durursunuz?" diye sordu. Musa, öfkeli bir nazar ile Veledin Ahmet'in tarafına döndü elinin tersiyle işimize karışma manasında bir işaret getirip kardeşiyle tartışmaya devam etti. Ahmet, bu bakışın altında içini bir ürperti kapladı, yine de yolundan geri dönmedi.

Dün gece yaşanan olayı camide anlatınca Hoca Nizam, yanına uğramalarını hususen telkin etmişti. Musa da bu netameli adamdan ürktüğünden kardeşini de alıp gitmişti kapısına. Çünkü köyde bu tür işlere tek başına gitmek cesaret isterdi; kardeşini yanına alması hem korkusunu gizlemek, hem de söze kuvvet bulmak içindi. Kardeşinin "Bu herif ne anlar bu işlerden hem anlasa da ona mı kaldı işimiz? Yarın uyumadan bekleriz, bir ihtiyar adam dedin gelirse tepeleriz." diyordu. Sözlerinde cesaret görünse de, yüzündeki telaş, gözlerinde saklı bir şüpheyi açığa veriyordu. Hoca Nizam tam o anda evin kapısında belirdi. "Tepeleyecek olsa kapınızdaki it komazdı onu içeriye." dedi. Buz gibi bir seda ile. Kapıdan çıkan sesi duyan köydeki serçeler birden havalanmış, sanki doğa bile bu söze kulak kesilmişti. Aymaz Musa da kardeşi de

Uğursuz Rivayetler

Cinlerin Gelini

Raşit Ulaş

ÖTÜKEN

ÖTÜKEN / otukennesriyat

YAYIN NU: 2371
EDEBÎ ESERLER: 1187

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-986-2 978-625-408-994-7 (Tk)

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Uğursuz Rivayetler Proje Koordinatörü: Emrah Ece

Editör: M. Bilal Erimez

Son Okuma: Gamze Ermek

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Ötüken

Baskı: Pelikan Basım Matbaa ve Ambalaj Sanayi Tic Ltd Şti
Kayabaşı Mah. Ulubatlı Hasan Cad. Nu: 2H, İç Kapı Nu: 19
Başakşehir-İstanbul
Tel: (0212) 613 79 55
Sertifika Nu: 40619

İstanbul - 2026

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Raşit Ulaş: 1987 Ankara doğumlu. Türk Dili ve Edebiyatı mezunu. Senarist ve editör. *Kavga Başlıyor* ve *Birçok Yolculuğun Tamamlanmamış Hikâyesi* , *İsimsiz Oğullar ve Tanrı Kuşları, Daha Ne Anlatayım* adlı dört şiir kitabı, *Metrobüs, Domates ve Ev Kirası* isimli bir deneme kitabı var. TRT Radyo 1'de *Kopuzun Sesi* ve *Gündem Edebiyat* programlarını yaptı. *Budak* adlı şiir ve sanat dergisinin yayın yönetmenliğini yürüttü.

CİNLERİN GELİNİ

Başlangıcın Adıyla

Ve gök çökünce altında kaldı kim varsa.

Ey göklerin ve yerlerin ve dağların ve ulu ağaçların ve yalçın kayaların ve denizlerin ve havanın ve azgın şelalelerin ve bilinir bilinmez tüm canlıların ve cansızların ve göz bebeğimizin ve düşmana polat olan pusatlarımızın ve Umay Ana'nın ve Bay Ülgen'in hepsine kut ile...

Atamız Nuh'un ve atamız Yafes'in ve atamız Zulkarneyn'in ve atamız Oğuz Kağan'ın ve atamız Bilge Kağan'ın hepsine kut ile…

Ve bütün bunları yaratan şol koca Tanrı'nın esenliğine ve bağışına alkış ile…

Kargış kötülere, kargış kötü ruhlara ve kötü kişilere

Kargış al edenlere, kargış tuzak edenlere, kargış yalan edenlere

Kargış Erlik'e, kara iyelere, ifritlere

Alkış yeri göğü var eden cümle canlı cansız yaratılmışa

Alkış kam analara, alkış kam erlere, alkış kam davuluna

Alkış iyilere, alkış güzellere, alkış doğru olanlara

Gün olur iyiler kazanır, gün olur kötüler. An gelir iyilik yener kötülüğü, an gelir kötülük yener iyiliği. Bir garip dengedir şol acunun işi. Bilmeyiz biz ne eder, nasıl eder… Bilmeyiz, anlamayız onun cilvesinden. Bakarsın gâh iyiyken kötü eder. Bakarsın gâh kötüyken iyi eder. Gâh öldürüverir genç iken gâh yaşatır yüzünü geçene dek. Gâh bay eder yoksulu, gâh

yoksul eder bayı. Hakan eder gâh fukarayı, yolda dilendirir gâh hakanı.

Adı güzel bebeler, genç oğlanlar, körpe kızlar, yiğit erler, gelinlik kızlar, ak sakallı kocalar, koca karılar… Hepsi cilvesinden kutunu aldı şol acunun.

Biz kişi oğluna kalan ise görklü Tanrı'nın esenliğine ve bağışına umutla yaşamak oldu.

Görelim, hangi kişi oğlu neler yaşadı.

I.

Kadıncık köyü, dağların koynunda unutulmuş, kabuk bağlamayan bir yara gibiydi. Zamanın durduğu, kimsenin varlığını bilmediği, dünyanın bir yerinde sessizce dizleri üzerine çöküp başını ellerinin arasına almış bir çocuk gibi öylece duruyordu. Alabildiğince görünen sarı bozkır, dünyada Kadıncık'tan başka bir yer yokmuş, sanki Tanrı burayı yarattıktan sonra pişman olup kaderine terk etmiş izlenimini veriyordu. Haritalarda adı geçmezdi; şehirden gelenler burayı bilmez yolları köye çıkmazdı. Varla yok arasında bile değildi, yoktu. Evlerin pencereleri gaz lambalarının titrek, solgun ışıklarıyla aydınlanırdı. Bu ışıklar bile neşeli değil, sanki son nefesini veren bir hastanın gözlerindeki fer gibi titrek ve umutsuzdu. Gündüzleri bile köyün üstüne, gözle görülmeyen ama omuzları çökerten, nefesi daraltan bir ağırlık çökerdi. Sanki hava, toprak ve ağaçlar ortak bir sırrı saklamak için yemin etmişti. Fısıldıyorlardı ama asıl sır ışıkta değil, karanlıkta saklıydı. Bozkırın derinliklerinde, gözlerin ulaşamayacağı, aklın varmaya korkacağı bir yerde. İşte o geceler, rüzgârın keskin ve ürpertici uğultusu dallar arasında dolaşır ve hiç bilinmeyen canlıların kurduğu bir orkestradan çıkan ince, keskin, sert bir ses gibi bırakırdı varlığını köye.

"Vüüüüüüüüü… vüüüüüüüfffff… vuuuuuuu"

Kimi zaman boğuk bir uğultu, bir devin uykusundaki horlaması gibi derinden gelir; kimi zaman da bir çığlık, sanki toprağın altındaki bir şeyin canı yanmış gibi keskin ve tiz bir şekilde göğü delerdi.

"Çiaaaaaaaaa… üüüüüüüü… İiiiaaaaaa…"

Köyün üzerindeki ağırlık, insanların da ruhuna sinmişti. Hepsi, her bir yanları karıncalanmış gibi, sanki derilerinin altında yürüyen böcekler varmışçasına huzursuz geziyorlardı.

Gerekmedikçe birbirleriyle konuşmaz, konuştuklarında ise gözlerini kaçırırlardı. Birbirlerine gülmez, çocukları bile kahkaha atmaz, oyunları bile sessiz bir ayin gibi olurdu. Atalarından miras kalmıştı bu hâl onlara. Ne gördülerse onu yaptılar. Nasıl hissettilerse öyle yaşadılar. Kimsenin aklına gelmemişti hâlbuki, "Şu ağır havanın altın ayakkabısını bir alsam," demek. Bir söyleseler, bir isyan etseler belki kalkacaktı ağırlık ama kimsenin umurunda değildi. Kabulleniş, isyandan daha kolaydı.

Rivayet odur ki yıllar yıllar önce bir gelinin başına gelen kötü olaylar köyü bu hâle getirmiş. O günden sonra kimse bir daha eskisi gibi olmamış, kimsenin yüzü gülmemiş. Köyün üstüne çöken o kasvet bulutu ne duayla kalkmış ne abdestle geçmiş ne yağmurla çekilmiş. Yaz kış, gece gündüz demeden köyün üzerine çöken enkebit, o devasa, görünmez örümcek, ağını bir daha hiç kaldırmamış.

Anlatılır ki Hatice Kız küçük yaşında iki köy ileride yaşayan Kambur Rıza'nın oğlu Zekeriya'yla evlendirildikten sonra uzun zaman çocukları olmamış. Zekeriya pek bir sevdalıymış Hatice'ye, ondan sebeptir ki elinden geldiği kadar gizlemeye çalışmış çocuk konusunu ama köy yeri, dedikodu kazanı her daim kaynardı. Her zaman merhametsiz ve acımasız olan köylüler iştahlıca ölü eti yemeye başlamışlardı. Fısıltılar önce kadınların çeşme başı sohbetlerinde başladı, sonra erkeklerin kahvedeki suskunluklarını deldi. "Memmed'in oğlunun soyu kesikmiş.", "Ebtermiş ebter.", "Bu kızın hâli hâl değildi zaten;" diye sesler yükselmeye başlayınca Kambur Rıza dayanamadı ve günlerden bir gün oğlunu çekti kenara. Zekeriya'nın bahçesindeki yaprakları bile neşesiz duran incir ağacının altındaki taburelere oturup konuşmaya başladılar. Hatice Kız kaynatasının geldiğini gördü, neden geldiğini de anladığı için endişeli biçimde camdan onları izlemeye başladı. Kalbi, göğüs kafesine sığmayan bir kuş gibi çırpınıyordu.

"Neden çocuk yapmazsınız oğlum? Sende mi sorun var, gelinde mi?"

"Bilmem baba, hem ne önemi var, Allah vermeyince nasıl olsun? Olmuyor işte." Zekeriya'nın sesi yorgundu. Karısını sevse de bu baskı onun da omuzlarını çökertmişti.

"Öyle olmaz o iş. Soy dediğin şakaya gelmez. Önümüzdeki aya kadar eğer gelin gebe kalmazsa sana Mustafa Dayı'nın torunu Pamuk'u alacağım."

"Baba…"

Adam, Zekeriya'yı dinlemeden sanki son sözü söylemiş bir kral edasıyla hızlı adımlarla çekip gitti. Söylenenleri duyan Hatice Kız'ın gözleri yaşardı ve camdan öylece Zekeriya'ya baktı. Zekeriya başını mahcup eğdi, karısının gözlerine bakamadı ve bahçenin kapısından geçerek dışarı çıktı. Sanki köyün üzerine çöken ağırlık, o an sadece onun omuzlarına binmişti.

Hatice Kız, dışarı çıktı. Beş basamaklı merdivenden indikten sonra domates ve biber fidelerinin arasından geçerek biraz önce baba oğlun konuştuğu incir ağacının altına gitti. Tabureleri bir kenara çekerek yere oturdu. Dizlerini karnının içine çekti, başını dizlerinin üzerine koydu, kollarıyla da ayaklarını iki yandan kavrayarak ellerini birleştirdi ve ağacın gölgesinde öylece uyuya kaldı. Ruhu, bedeninden kaçmak ister gibiydi.

Herkes bilirdi ama kimse birbirine söylemezdi. Olan olmuştu işte. Yapacaklarını yapmışlardı onlar. Onlar… Onlar deyince adlarını söylemekten daha çok içlere ürperti verenler: Onlar…

II.

40 yıl sonra

"Ayşe! Hadi getir bakraçları artık!"

"Tamam anne, geliyorum!"

Ayşe, sabah ezanıyla uyanmış hemen ahıra giderek inekleri sağmaya başlamıştı. Biri sarı biri de kara inekleri vardı. Her sabah onları sağar, sağarken de ikisiyle dertleşirdi. Hayvanların nefeslerinin buharını, samanın ve sütün o saf kokusunu severdi. Başka kimseyle bilmezdi dertleşmeyi, köyün büyükleri zaten ruh gibi dolanırlardı etrafta, gençleriyle de o anlaşamazdı. Diğerlerinden farklıydı Ayşe. Ne şen kahkahalar atar ne de düğünlerde coşkuyla el çırpıp kendini köyün delikanlılarına beğendirmek için gerdan kırardı. Sessizdi, içine kapanıktı. Annesi Gülsüm ona, "Senin ruhun çekilmiş," derdi hep. "Sanki bu bedende kiracısın, evin sahibi başka yerde." Ayşe bu çağdan değil; çok eskilerden, bozkırın kanlı zamanlarından çıkıp gelmiş gibiydi. Bir şey vardı onda. Kendisi de farkındaydı ama anlamlandıramıyordu. Bazen aynaya baktığında, gözlerinde kendinden başka birinin, daha yaşlı, daha yorgun birinin bakışlarını yakalardı.

Çocukluğu köyün dışındaki terk edilmiş değirmenin yakınlarında geçmişti; taşları yosun tutmuş, çatısı çökmüş, içinde koca koca, tüylü örümceklerin, farelerin gezindiği, baykuşların tünediği ve rüzgârın hiç durmadan uğuldadığı o harabe yer, oldu olası herkese korkunç gelirdi. Değirmenin oraya varınca hemen karşıki tepeden görünen mezarlıksa akşamları korkusuna korku katardı insanların. Hele ki mezarlığın tepe-

sinde ayın doğduğu geceler. Yaz akşamlarının sessizliğinde, kışın ayazında, baharların rüzgârında… Her mevsim ayrı bir karanlıktı orası. Ayşe ise orada huzur bulurdu. Sanki o yıkıntı, kendi ruhunun bir yansımasıydı.

Köylüler oraya hiç gitmez, gitmek isteyen çocuklara, "Orası üç harflilerin mekânı, cinler orada düğün ederler, gidenin aklını alırlar," derlerdi. Çocuklar korkar ve hiç yaklaşmazlardı değirmenin yanına. Köyün dışında küçük bir kulübede yaşayan otacı Yıldız Ana, ara ara çocukları toplar onların hastalıklarına bakar ve çocuklara sohbet ederdi. Genelde ayın on dördünde, ay yüzünü bütünüyle gösterdiğinde giderlerdi Yıldız Ana'nın yanına. Yıldız Ana yazları ateşini dışarıda yakar, üzerlik ve adaçayını birleştirip tütsüleyerek ateşin etrafında döner ve kendinden geçerek bir şeyler söylerdi. Yıldız Ana ölene kadar bu böylece devam etti. Kaç nesil çocuğu büyüttü, kaçının sırrını bildi, bilinmez.

Ayşe'nin çocukluğu Yıldız Ana'nın yanında geçti sayılır. Yine bir ayın on dördünde toplanıp Yıldız Ana'nın yanına gittiler. Yıldız Ana hepsini tek tek kontrol etti. Hasta olanlara ya da hasta olacaklara ilaçlarını verdi, dualarını etti, sırtlarını ve başlarını sıvazladı. Ayşe'nin yanına geldiğinde durdu. Uzun uzun izledi onu. Diğer çocuklara baktığı gibi değil, sanki bir pınarın derinliğini ölçer gibi baktı gözlerinin içine. Ardından, nasırlaşmış avuç içleri, iyice kararmış, üstünde benek benek izler olan, zayıflıktan yalnız deri olarak kalmış, damarları sanki derisinden fırlayacakmış gibi olan ellerini uzattı Ayşe'ye doğru. İki eliyle Ayşe'nin başını yandan kavradı ve gözlerini kapattı. Ayşe'nin de kapandı gözleri. O an, Ayşe bir soğukluk hissetti. Sanki bir kış günü, çıplak ayakla toprağa basmış gibiydi. Diğer çocuklar korku içinde izliyorlardı olanları. Kapının girişindeki, üzerine kuş kemikleri asılmış zil usul usul

Uğursuz Rivayetler

Daüsseher

Emrah Ece

ÖTÜKEN

ÖTÜKEN

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 2372
EDEBÎ ESERLER: 1188

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-987-9 978-625-408-994-7 (Tk)

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Uğursuz Rivayetler Proje Koordinatörü: Emrah Ece

Editör: M. Bilal Erimez

Son Okuma: Gamze Ermek

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Ötüken

Baskı: Pelikan Basım Matbaa ve Ambalaj Sanayi Tic Ltd Şti
Kayabaşı Mah. Ulubatlı Hasan Cad. Nu: 2H, İç Kapı Nu: 19
Başakşehir-İstanbul
Tel: (0212) 613 79 55
Sertifika Nu: 40619

İstanbul - 2026

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Emrah Ece: 1984 yılında İstanbul'da doğdu. Küçük yaşta ninesinin dizi dibinde dinlediği hikâyelerin etkisi ile folklor, tarih ve mitoloji gibi konulara ilgi duymaya başladı.

On sekiz yaşında bir grup akranı ile birlikte *Yolbaşı* adında bir dergi çıkardı, ancak derginin ömrü dört sayıyı geçemedi. Resim yaptı, şiir yazdı, çeşitli internet mecralarında denemeler kaleme aldı. 2017'de sosyal medyada Türk mitolojisi ve halk hikâyeleri anlatmaya başladı. *Ayarsız, Genç Sanat, Türk Yurdu ve Millî Mecmua* dergilerinde yazıları yayımlandı.

2020 yılında Türk dünyasının muhtelif bölgelerinden derlenmiş halk anlatılarından oluşan *Bozkır Hikâyeleri*, 2022 yılında *Yer-Su Hikâyeleri* ve nihayet 2024 yılında Avrupa folkloru ve halk hikâyelerinin işlendiği *Avrupa Hikâyeleri* adlı kitapları yayımlandı.

Yazar, Türkoloji sahasında eğitim ve çalışmalarına devam etmektedir.

MUKADDİME

Cennet-mekân huld-ı âşiyân merhûm Sultân Bayezid Han-ı evvel hazretleri zamânlarında; Kâfir ordusı, Avignon Papası Boniface'nün davetiyile Macar Kralı Sigismund dahı başlarında serdar oldugı hâlde cem olup, Memâlik-i mahmiye-i Oŝmâniyye serhaddine yörimege mübaşeret itmiş idi. Frenk ve Nemçe vilayetlerinden vâsıl olan asakir ile mensûbâtı çogalmış kâfir ordusı, Tuna suyını geçüp vilayet-i Urûm eli'ne duhül itmiş idi.

Bu esnada Yıldırım Bayezid Han, İstanbul'u ihata ile meşgul idi. Kâfirüñ Niğbolu'dan yana revâne olduğu haberini işitdükde kuşatmaya bir miktar asker koyup tahminen on bir binden artuk neferle Edirne'ye yöridi. Ol vilayetde bir nice gün turup Filibe ve Şıpka dervendi canibinden Tırnova'ya ilerledi ve dahı Asakir-i İslâm'ı burada cem idüp sefer tedârügine başladı.

Melik-ül guzat vel müahidin namıyıla maruf akıncı başbuğu merhûm u mağfûrün-leh Evrenos Beğ yessera'llâhu taâlâ fi'l ukbâ mâ-yeşâu, vilâyet-i Niğbolu'da dil alup kâfirüñ vaziyetini ögrenmek içün fenn-i harb ü kıtâlde mâhir akıncılar ve dahı tebdîl-i şekl gezen bir nice bahadırlar vazîfelendürmiş idi.

Ol akıncı bahadırlardan bir bölük, Karaağaç semtine varup muhakkar bir fırka-i şakîyi telef idüp Niğbolu'na vâsıl oldukta ol canibde Macar kralının kullarından Belgrad

vilayeti banı Johann Maroti'nin elli nefer gök demüre gark olmış kâfirüne rast gelüp bir ormanuñ içinde ceng ü harb olmış idi.

Şol kitab, ol cengde harb itmiş Gâzîyandan bir akıncı ve dahı anuñ yoldaşı kalender dervişüñ başından geçen, ol illerde vampir dimekle marûf dehşetlü meyyitüñ hikâyet-i acîbesini rivâyet ider.

DÂÜSSEHER

"Ve hifzan min kulli şeytânin mârid"
"Ve onu, inatçı her türlü şeytandan koruduk.[1]"

Ölüm ve yaşam arasındaki ince çizgide kalmanın nasıl bir şey olduğunu kim bilebilir ki? Ancak, eğer bize bir şey anlatabilselerdi, çizgiye varıp bir daha dönmemek üzere geçmiş olanlar müstesna. Yaşarken ölmüş olanlardan bahsetmiyorum elbette; hayatın lezzetlerini tadamamış, elemden ve kederden başka nasibi olmamış olanlardan değil. Kendi rızasıyla dünyadan el etek çekmiş, "ölmeden önce ölmüş[2]" olanlardan da. Kansız, cansız, tarif edilemez gerçek ölümü kim anlatabilir bize? Kıyısından dönmüş olanlar dahi bilmezler çizginin ötesini; atmayan kalbin, durmuş nabzın, soğuyup kaskatı kesilmiş bedenden azade oluşun ve çürüyüp yok oluşun tecrübesini kim aktarabilir bize?

Kaç gece yatmıştı burada? Bir, iki, belki de daha çok… Hayat ve ölüm arasındaki o bilinmez yerde, kendini kaybetmiş hâlde, şuursuzca; ışıktan ve karanlıktan, zamandan ve mekândan habersiz ne kadar uzanmıştı, kim bilir. İşte şimdi, sırtüstü yattığı yerden tam karşısına baktığında, sonsuz karanlık gökyüzünde parlak yıldızlar, eylül rüzgârıyla sallanan dallar arasından göz kırpıyor; bulutlar, kıpkı-

---

1 Saffat: 7.

2 "Mûtû kable en temûtû."

zıla kesmiş dolunayın önünden, ak boz atlarla akına koşan serhat savaşçıları gibi geçiyordu.

Doğup büyüdüğü Karaman Vilayeti aklına düştü. Geceleri kıl çadırdan çıkıp yeşil çimen üstüne uzanır, Torosların serin rüzgârından yahut bir canavarın tüyler ürperten ulumasından içi titreyene dek böyle yıldızları izlerdi.

Susuzluktan çatlamış dudaklarından diline, oradan genzine uzanan metalik tattan kurtulmak için bir iki kez öksürdü, başını yana çevirip bıyıklarının arasından kan tükürdü. Bu sırada, az ilerisinde cansız yatan, tepeden tırnağa demir donlu Macar süvarisini fark etti.

Akıncıların Macar keşif koluna rast gelişini, kopan kavgayı, dostun ve hasmın gürleyen naralarını, hırsla soluyan savaş atlarının kişnemelerini, parlayan kılıçları, miğfer paralayan gürzleri, zırh delip gövde deşen kargıları, orman yolundaki atlı kovalamacayı ve nihayet teke tek kaldığı bu süvariyle yaşadığı bir asır gibi sürmüş o uzun, zahmetli ve kanlı boğuşmayı hatırladı.

Birkaç kez ölümün kıyısından dönmüş, sonunda hasmını devirerek hançer marifetiyle gırtlağını deşmeye muvaffak olmuş ama kendisi de yerinden kalkamayacak kadar bitmişti. Bereket ki sıyrıklar, ezik ve çürükler sayılmazsa bir yarası yoktu. Fakat öyle mecalsiz, öyle yorgundu ki çocukken dinlediği hikâyelerde anlatılan güreşten, dövüşten yorgun düşmüş Oğuz alpları gibi günlerce yatıp uyumak istiyordu. Yatmak zamanı değildi, Oğuz'un başına ne gelirse uykuda gelirdi.

Yerinden doğruldu, etrafına bakındı. Bataklık sahilinde, ıssız ormanın içinde, hakladığı düşmanla baş başaydı. Atı, kılıcı, gürzü, cıdası, heybesi, kırbası, velhasıl ihtiyacı olan her şeyi boğuşmada yitip gitmişti. Hiç değilse atı bir yerlerden çıkıp gelse yeterdi. At, yiğide kanattı ya; işte bu ıssız orman içinde, kanadı kırık şahin gibi kalıvermişti. Uyandığı yerde sabahı beklese gündüz gözüyle yol bulunurdu ama kan kokan şu leş, ormanın türlü yırtıcı mahlûkatını buraya getirmez miydi? Gündüz gözüyle akıncı yoldaşları gelip onu ararlardı elbet; ama ya kâfirin keşif kolları da onlar gibi ölüsünü, yaralısını bulmaya gelirse? Esir düşmek ihtimali yeniden gözlerini karartacak gibi oldu. Kalkıp gece vakti yola revan olsa göz gözü görmez, Urumeli'nin koca ormanında nice yol bulsun?

"Bulut," diye mırıldandı. "Bulut, sâdık atdur, sesüm işidüp muhkem kişner. Hem anamun ak südü gibi pâk, helâl gazâ mâlıdur, bulunur. Kır tüvi karañulukda dahı ay misâl göze ayân olur."

Domuzların, geyiklerin, ayıların ve kurtların yol eylediği patikalarda, etrafına bakınıp seslenerek atını aramaya koyuldu. Sık ağaçlar ay ışığını perdeliyor, ilerlemeyi imkânsız hâle getiriyordu. Yeniden bataklık kıyısına indi, kıyı boyunca yürüdü, sabahı bekleyecek dulda bir yer arıyordu. Yorgunluğu dayanılacak gibi değildi, yeniden gözleri kararadı. Oğuz uykusu, başını bir kuru taşa koymaya bile fırsat vermeden tekrar üzerine çökmüştü.

Gözünü araladığında vakit öğleni çoktan geçmişti. Karşısında beliren korkunç sureti görür görmez irkilip kendine geldi. Saçı, sakalı, bıyığı ve kaşları çârdarb[3] tıraşlı bir derviş, burnunun dibine kadar eğilmiş, sırıtarak ona bakıyor; bir karış açılmış ağzından yayılan sarımsak kokusu, akıncıyı ayıldığına bin pişman ediyordu. Adamı iterek çıkıştı:

"Mere sikilmiş cavlak! Kimsün, ne bakar tururs un burnım dibinden?"

Derviş, toparlanıp ellerini önünde bağladı:

"Bir Kalender dervişüm, Gâzî Ağam. Nasîbüm arar idüm, seni buldum. Belki senden dahı nasîbüm vardur," diye cevap verdi.

Akıncı, başının ağrısını bastırmak istercesine elini alnına dayayarak sordu:

"Nicedür yanumda turırsun?"

Kalender derviş, sanki uzun bir hikâyeye başlıyormuş gibi oturduğu yere iyice yerleşerek:

"Gice idi, ba'zı sesler işidüp bu yanıya segirttüm. Ol vakit seni gördüm, bir kâfir leşi dahı yanunda yatur idi. Gâyet endişe idüp korkdum, yanuña varımadum ammâ ırak

---

[3] Farsça *çâr* veya *çehâr* (چهار "dört") ile Arapça *darb* (ضرب "vuruş") kelimelerinden türetilen *çârdarb*, sözlük anlamıyla "dört vuruş" demektir. Tasavvuf literatüründe ise özellikle Kalenderiyye tarikatının Cevlekiyye kolunda, zaman zaman da Abdal, Melâmî, Şemsî ve Bektaşî gibi bazı tasavvufî zümrelerde görülen; saç, kaş, sakal ve bıyığın ustura ile kazınması şeklindeki uygulamayı ifade eden bir terim olarak kullanılır.

turup gözler idüm. Sen buraya düşicek geldüm, sabâha dek başında turdum," diye cevap verdi.

Akıncının aklına yeniden kaybolan atı gelmişti, bir ümitle sordu:

"Buralarda bir kır at gördügin var mıdur?"

Derviş, anlattıklarından büyük keyif aldığını belli eden yüz ifadesiyle, "Begüm, sorma!" diye söze girişti.

"Bir at görmüş idüm ammâ kır değüldür, belki at dahı değüldür. Bu yanıya gelür iken, suyın kenârunda bir görklü yağız aygır yatur idi. Yilesi ve kuyrugı muntazam örüklü idi. Anuñ yanına varup süvâr olayın didükte, ol at âdem gibi dile geldi de 'Mere, ben at mıyun ki saña binit olayın, deli kavat?' deyü, kişneyüben güldi. Korkup bu yanıya kaçınca seni buldum."

"At olup nice söyleşür imiş?"

"Begüm didüm ya! At değildür ya cindür yâhûd deryâ aygırıdur. Deryâ aygırı ola idi, cihânda saâdeti bulmuş idüm. Ol atun akrânı bulunmaz idi, lâkin âdem gibi dile geldükte bildüm ki cin taifesinden bir acîbedür."

Akıncı, muhatabının aklını kaybetmiş bir meczup olduğuna hükmedince üstelemedi. Bir an önce ormandan çıkıp yol bulmak, akıncılara yetişmek istiyordu.

"Bu ormandan nite çıkılır, bilür misün?"

Derviş, yere serdiği örtünün üzerine ne olduğu belirsiz bir bulamaçla dolu keşkülünü bırakırken cevap verdi:

"Bilürün ya! Ormandan taşra çıkarız, lâkin sen hele şol bulgura kaşık ur, helâlinden dilenmişüm. Helva dahı ola-

Uğursuz Rivayetler

Derman

Galip Dursun

ÖTÜKEN

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 2373
EDEBÎ ESERLER: 1189

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-988-6 978-625-408-994-7 (Tk)

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Uğursuz Rivayetler Proje Koordinatörü: Emrah Ece

Editör: M. Bilal Erimez

Son Okuma: Gamze Ermek

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Ötüken

Baskı: Pelikan Basım Matbaa ve Ambalaj Sanayi Tic Ltd Şti
Kayabaşı Mah. Ulubatlı Hasan Cad. Nu: 2H, İç Kapı Nu: 19
Başakşehir-İstanbul
Tel: (0212) 613 79 55
Sertifika Nu: 40619

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

İstanbul - 2026

Galip Dursun: İstanbul'da doğdu. Marmara Üniversitesi Bilgisayar Programcılığı Bölümü'nden mezun oldu. Teknoloji şirketlerinde UI / UX tasarımcısı ve yazılımcı olarak çalıştıktan sonra bu sektöre ara verip yazmaya yöneldi.

Yazma ve anlatma tutkusunu, özellikle de korku edebiyatı üzerine olan ilgisini lise yıllarında keşfetti. 2003 yılında Yeraltı ve Alternatif edebiyatı odaklı Gölge Öykü Dergisi ile Kan Güncesi Alt-Kültür portalını kurdu. 15 sayı boyunca yayınlanan Gölge e-dergisine "Korku ve Gerilim" türlerinde yazar ve yayın yönetmeni olarak katıldı. Ağırlıklı olarak korku - gerilim türünde öyküler ve makaleler yayınladı.

İlk cildi 2006 yılında yayınlanan Anadolu Korku Öyküleri antoloji serisinin yaratıcı ekibi ve yazarları arasında yer aldı. "Aşkın Karanlık Yüzü", "Karanlık Yılbaşı Öyküleri" gibi birçok öykü seçkisinin yayınlanmasına önayak oldu. Yabani Çizgi Roman Dergisi için çizgi roman senaryoları ve öyküler yazdı. İlk dönem öykülerini derlediği "Pusova" isimli öykü kitabı İthaki Yayınları tarafından yayınlandı.

Korku, bilimkurgu ve fantastik edebiyat üzerine özellikle yerli korku edebiyatı, karanlık romantizm, gotik, şehir fantazyası, bilimkurgu – bilimkorku konularında paneller yaptı, dersler verdi, konuşmacı oldu. Çeşitli dergilerde yine aynı türlerde araştırma ve makaleler yayınladı. Klasik korku eserlerinden oluşan birçok öykü derlemesi ve romana önsözler yazdı. Film gösterimleri, korku filmi okuma panelleri yaptı.

Korku edebiyatı ağırlıklı olmak üzere kurmaca öykü yazımı atölyeleri hazırladı. Korku türü başta olmak üzere kurmaca hikaye yazımı ile yeni tanışan yazar adaylarına yol gösteriyor.

2014 yılından yayına başlayan ve 12 sezondur devam eden "Gerisi Hikaye Korku Konuşmaları" isimli çevrimiçi radyo programında korku sanatlarını anlatmaya, eserleri ve sanatçıları merkeze alarak korku kültürünü kitlelere ulaştırmak için çalışmalarına devam ediyor.

I.

Alaca kazası kadısı İskender Çelebi'nin can almaya yeminli askerleri, namlı Kurtboğan Deresi'nin tepelerden ovaya inen kısmını tutmuşlardı. Bir hayli yorgundular. Dersaadet'ten Alaca'ya kadar memleketin dört bucağında aranan şöhretli kaçakları bir an evvel yakalamak istiyorlardı. Günlerdir dur durak bilmeden o civarın dört bir yanını dolanıp durmuşlardı. İki gün önce ise talih yüzlerine gülmüş ve firarileri Kurtboğan Deresi üstündeki köprüde kıstırıp bir kısmının kellelerini almışlardı. Kılıç artığı kaçanlar olduysa da çok mühim değildi. Zira kaçakların büyük bir bölümü ele geçmişti. Bir-iki firarinin de yabanın kurduna kuşuna yem olacağı aşikardı.

İskender Çelebi'nin bu sürek avındaki yaveri Dilaver Ağa idi. Eskiden Alacadağ'ı mesken tutmuş bir eşkıya iken Alaca eşrafından önemli birinin oğulcuğunu rehin alıp adamı İstanbul'a kendine kefil olması için göndermiş, sonra da affedilip düze inmişti. Bu dağları, dereyi ve Alaca Ovası'nı avucunun içi gibi bilirdi. Eşkıyalıktan gelme adamları yamandı. Kaçanlardan bazıları ile Alacadağ'ın yamacındaki ormanlıkta karşılaşmışlar, orada da iki firarinin hakkından gelmişlerdi. Çember daralıyordu ama askerde de kovalamacanın getirdiği yorgunluk iyice görülür olmuştu.

Askerleri önünden geçerken Kadı İskender Çelebi atının üzerinde mağrur duruyordu. Onu görenler ulemadan bir müderris değil de avının peşine düşmüş bir cengâver paşa zannederdi. Kadı Efendi sırf bu askerce kisveye bürünmekle yetinmemiş, üstüne bir de sürek avı misali bir takip tertip etmişti. Sefere giden sancak beyine özenip diktirdiği çadırını

ve dolayısıyla da mütevazı ordugâhını, Kurtboğan'ı araya alıp ovaya yukarıdan bakan iki tepeden küçük olanın yamacına kondurmuştu. Havanın bozacak gibi olmasına ve askerin yorgunluğuna aldırmadan bir de alay düzeninde geçit yaptırmaya heves etmişti. İşin aslı, o havalinin cümle neferi seferde olduğundan eli silah tutan cinsinden hepi topu seksen adam bulabilmişti. Şimdi ise önünden geçen, tekbirlerle yeri göğü inlettiği hâlde askeri nizamdan hayli uzak durumdaki adamlarını askerce selamlıyor, kısılmış gözlerle teftiş edip inceden süzüyordu. Geçit tamamlanıp askerler gecelemek için kamp kurmaya başladığında ise düşünceli bir şekilde çadırına yollandı. Fakat atı huysuzluk ediyordu. İnatla dere kenarına yanaşan hayvanın karşısında pes etti. Susuzluktan dili damağı kurumuş atı dereye doğru sürdü.

Etraflarını saran ince sisin içinde askerlerin soluk alıp vermeleri ta uzaklardan işitilir olmuştu. Gün ortası olmasına rağmen hava ince bir sisle kaplanmış ve sabahın parıltılı bulutları gölgelenmişti. Günlerdir süren sürek avından dolayı yorgun düşen askerler kararlılıklarından bir şey kaybetmemişlerdi. Ancak derenin kenarından başlayıp yamacı kaplayan ormanın sıklığına kadar devam eden çalılık hattında varla yok arası bir kıpırtıyı fark edecek hâlde değildiler.

İskender Çelebi, kır atı üstünde derenin dinginleştiği gölet kıyısına yanaştı. Takipten bunalmış hayvan su içmek için uzandı. Bahar aylarına girmişlerdi. Hava henüz ısınmasa da soğuklar geçmişti. Karlar eriyor, Kurtboğan deresi yukarılarda daha bir coşkuyla akıyordu. Burada ise görece sakindi. Atın ve askerlerin keyfi yerindeydi.

Genç kadı ise sakince akıp giden dereye bakıyordu. Kurtboğan'ın suyu birikip göl olduğundan, adına tezat bir surette durgunlaşmıştı. Suda aksini görünce dikleşti, duruşunu dü-

zeltti. Üstü başı biraz kaymış, kaftanı omzundan sıyrılmış, kavuğunun üstündeki sarığının endamı azıcık sarsılmıştı. Yine de tüm bu karmaşa güzelliğinden bir şeyler götürmeyi başaramamıştı. Atın suyu şapırdatarak içerken yarattığı hareler bu güzel sureti bozmayı başaramıyordu. İskender Çelebi deredeki aksine bir kez daha, bu defa alıcı gözle baktı; baktı da enikonu kendini beğendi.

Askerin canı sıkkındı. Bir kısmı nizami ordunun sefere giderken bıraktığı neferlerdendi. Ganimetten ve gazanın getirdiği diğer nimetlerden uzak olsa da daha rahat geçeceğini umdukları bu seferin böylesi karışık bir hâl alması canlarını sıkıyordu. Üstelik bu ihtiyat erleri takip için aralarına katılan, kendisi de eski bir eşkıya olan Dilaver Ağa'nın haydut eskisi adamlarından hiç haz etmiyorlardı. Günlerdir o tepe senin bu mağara benim kaçakları kovalarken analarından emdikleri süt burunlarından gelmişti. Üst baş toz içinde, yüzlerinde bir haftalık kirle, "Seferiyiz" diye namazı abdesti unutalı çok olmuş bu birlik, biraz dinlenmeyi hak ediyordu.

İskender Çelebi öyle düşünmese de.

Daha genç yaşta Bâb-ı Hümâyun'da adından söz ettirmeyi başarmış, ilmiye mensupları arasında epey parlamış bir müderristi. Şimdi ise otuzlu yaşlarındaydı. Konstantiniyye'den bu küçük ve önemsiz nahiyeye kadı olarak, âdeta sürgünle yollanmış, nefesi kuvvetli addedilen bir zattı. Vaktiyle birlikte rahle önünde sıraya durup hocadaşlık ettiği Şehzade İbrahim'in muhabbetine mazhar olmuş, sarayda ve Enderun'da tanınır bir hafız olup çıkmıştı. Genç yaşta elde ettiği bu nüfuz başını döndürüp de ekseriyetle karanlıkta, gölgelerde cereyan eden meselelere bulaşınca bir anda işler tersine dönüverdi. İstanbul gibi gecenin koynunda yaşanan hemen her işin mübah görüldüğü bir sultanlar kentinde bir

tek o göze batmıştı. Sarayın gediklileri ve devlet ricalinden sözü geçenlerin etkisiyle, gözünün yaşına bakılmadan derdest edilip zindana atılmıştı. Hâlen hatırını sayan birkaç eski dost ve kese kese akçe zoruyla açılan gönüller sayesinde hafif sayılabilecek bir ceza ile yakasını kurtarıp taşraya gönderilmişti.

Kurtboğan adıyla maruf derenin bir konak ötesinde kurulu, hepi topu yüz hanelik bir yerdi Alaca Kavak kazası. Acem eline yakın kervan ve ulak menzillerinden olması dışında önemli bir yanı yoktu. Acem serhaddinin dibinde ama en iş görmez kısmındaydı. Tabiatı güzel olmasına güzeldi ama ancak o kadar. Bağlı bulunduğu sancak için bile önem arz etmeyen bir toprak parçasıydı.

O havalide canını sıkacak bir şey olmadığı gibi sıkıntıdan patlamasını önleyecek, neşe olsun diye bir uğraş da pek yoktu. Serhatlerin bitmek tükenmek bilmez efsaneleri, masalları, yobaz softaların ve kaçakların sığındığı yıkıntılar… Şu zamana kadar başını ağrıtan bir olay olmamıştı. Rakipleri ve düşmanları İskender Çelebi'yi çürüsün diye oraya yollamışlardı, belliydi. Keskin bir bıçağı dereye, suyun içine gömmek niyetindeydiler. Yıllar boyu orada unutulacak, cesareti kırılıp pas tutunca ortaya çıkarıp "yiğidi öldür, hakkını yeme" kavlince "İşte," diyeceklerdi, "İskender Lala, kadı olarak uzun yıllar hizmeti vardır. Hakkı ödenmez."

Bu süre zarfında İskender Çelebi kendiliğinden bir tehdit olmaktan çıkacaktı.

Onun aklındaki ise başkaydı. Alaca'ya geldiği günden beri İstanbul'a dönmenin hayallerini kuruyor, eline geçecek bir fırsatı kolluyordu. İşte beklediği gün gelmişti. Üç soğuk kışın ardından bir gün fırsat kapısını çalıvermişti. Haçova'nın meşhur firarisi, Gökçe Ova'nın tımarlısı, iki yüze

yakın yiğide baş olan Bayraktar Hüseyin Ağa, o civarda görülmüştü. Kapısında saraydan tanıdığı mabeyin çavuşu ağayı görünce neredeyse küçük dilini yutacaktı. Saygıda kusur edilmedi, elinden ferman usulünce alındı ve Karye Kadısı İskender Çelebi'nin nezareti ve duaları eşliğinde kat yeri açılıp okundu. Kadı efendi o zamandan beri fermandaki kelimelerin bazılarını aklında tekrar edip duruyordu.

Acem diyarına firar.

Yılların kurdu, savaştan korkup kaçacak, koca şaki Köroğlu gibi Şah'a kapılanmaya can atacak cinsinden değildi bu adam. Nasıl yapar? At dereden su içen başını kaldırdı ve uzakta bir noktaya baktı. Bir an sonra da baktığı çalının cansızlığından sıkıldı, eğilip dereden kana kana su içmeye devam etti. İskender Çelebi düşünceli düşünceli çenesini kaşıdı.

Görüldüğü yerde haklarından gelinip yanındakilerle beraber siyaset edilmesi.

Bu işine gelirdi. İstanbul'a kaçak kafilesi göndermek hem masraf hem israftı İskender Çelebi'nin gözünde. Hüseyin Ağa'nın yanındakileri ortadan kaldırması zor olmasa gerekti.

Ve illa alemde emsali görülmemiş azab ile canını alıp ibretlik etmek için Hüseyin Ağa ile yanındaki çavuşlarının kapımıza gönderilmesi.

Ferman ateş gibiydi; sadece dokunanı değil, duyanı da yakıyordu. Başka zaman olsa bir naibi ya da çavuşu, yanına kapısındaki askeri katıp gönderirdi. Ama bu defa iş başkaydı. Hüseyin Ağa ömrü savaşlarda geçmiş hem tımar ehli hem de kapıkulu arasında sevilen, sayılan bir alemdardı. İhaneti çok ses getirmiş, o ve yanındaki firari leventleri bir an evvel tutulup Hüseyin Ağa'nın da mümkünse dirisinin yoksa illaki leşi

yahut kellesinin ivedilikle Dersaadet'e gönderilmesi ferman olunmuştu. İskender Çelebi'nin gözleri sevinçten parlamıştı. Hırsla, İstanbul'a dönmenin hayaliyle ve yararlılık gösterip ödüllendirilmek üzere gidecek olmanın keyfiyle yanıp tutuşuyordu. Hain sancaktar bir an evvel bulunmalıydı. Hüseyin Ağa'yı ve azalıp bir avuç kaldıklarını öğrendiği neferlerini öyle bir tutacaktı ki herkes İskender Çelebi'nin adını duyacaktı. Böyle bir yararlılık gösteren hem ulemadan hem de cengâver bir devletli hoca, elbet ki Devlet-i Ali'ye yarar adamdı. Daha büyük vazifelere layık olduğu anlaşılacaktı.

İstanbul'dan ılgarla gelen mabeyin çavuşunun ulaştırdığı fermanın yanında, her sene türlü hediyeler göndererek gönüllerini hoş tuttuğu saraydaki tanıdıklarından da bir mektup almıştı. Ahbapları onu kayıracaklarına dair yeminler ediyor, elini çabuk tutup bir an evvel bu işi hallederse rüyalarını süsleyen geri dönüş yolculuğunun çok yakın olduğunu müjdeliyorlardı. Daha fazla bir söze gerek yoktu. İskender Çelebi hemen adamlarını dört bir yana salmış ve en sonunda da kaçakların bir kısmını pek de uzak olmayan bir derbentte bastırmıştı. Gafil avladığı bir düzine asker kaçağı arasında Hüseyin Ağa'nın oğlu da vardı. Ne yazık ki Hüseyin Ağa'nın oğlunu canlı yakalamak mümkün olmamıştı, İskender Çelebi'nin emriyle tutsakların gövdelerinden ayrılan kelleleri ibretlik olarak taş köprünün başına asılmıştı. Kalanlar da yakalandıktan sonra elebaşlarının kelleleri yanlarına bolca hediye katılacak bir kafileyle vakit kaybetmeden İstanbul'a yollanacaktı. Firarilerin kalan kısmını da bir an önce bulmak ve hepsinin kellesini bizzat kendisi İstanbul'a götürmek için sabırsızlanıyordu. Üsküdar'a indiğinde atının terkisinde türlü şakinin kelleri sallanıyor olacaktır. Bu tasavvurun azameti ile titredi.

İskender Çelebi türlü düşüncelere dalmış, henüz yaşanmamış başarı ve vahşetlerin hayalini kurarken seyisi atının koşumlarını tutuverdi. Mağrur kadı kendine gelip göklere ellerini açtı, dua okumaya başladı.

Yaveri Dilaver Ağa biraz geriden onu gözlüyordu. Efendisinin duaya başladığını görünce dualaların tamamını bilmese de o da hızla ellerini açtı. Akabinde kaçakların kalanını da tutmuş gibi havalara girip kabarmış efendisinin peşi sıra yola koyuldu.

Uğursuz Rivayetler

Kafter

Mustafa B. Bozkurt

ÖTÜKEN

ÖTÜKEN

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 2374
EDEBÎ ESERLER: 1190

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-989-3 978-625-408-994-7 (Tk)

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Uğursuz Rivayetler Proje Koordinatörü: Emrah Ece

Editör: M. Bilal Erimez

Son Okuma: Gamze Ermek

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Ötüken

Baskı: Pelikan Basım Matbaa ve Ambalaj Sanayi Tic Ltd Şti
Kayabaşı Mah. Ulubatlı Hasan Cad. Nu: 2H, İç Kapı Nu: 19
Başakşehir-İstanbul
Tel: (0212) 613 79 55
Sertifika Nu: 40619

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

İstanbul - 2026

Mustafa B. Bozkurt: (1994-…): İstanbulludur. Evlidir. Hukuk Felsefesi alanında Yüksek Lisans yapmıştır. Lex Historiae YouTube kanalında tarih, kültür, sanat ve aktüel yaşam alanında içerikler üretmektedir.

Telif Eserleri: *Millî İrade: Millet ve İradesi Üzerine Yeniden Düşünmek*, Mavi Gök Yayınları, (2024); *Fakirizm: Kerâmet mi? Düzenbazlık mı?*, Ötüken Neşriyat, (2023); *Suret Perdesi: Sahne Sanatları ve Dervişler*, Ötüken Neşriyat, (2024); *Dakikalar İçinde Mistisizm*, Kronik Kitap, (2025).

Yayına Hazırladıkları: *Tahra Bey'in Akıllara Durgunluk Veren Maceraları*, Ötüken Neşriyat, (2023).

Katkıda Bulunduğu Çalışmalar: *Seyyid Osman Adapazârî Divanı*, Sakarya Serdivan Belediyesi (2021).

KAFTER

Ne gönül kodu ne göz hâl-ı ruh u arız-ı dost
Oda yanmaz suya batmaz nice câdûdur bu
(Necati Bey Divanı, C 443/2)

Dünyanın yaratılmasından 5661, İsa Mesih Efendimiz'in dünyayı teşrifinden 1901, Peygamber-i Zişan Efendimiz'in hicretinden 1319 sene geçmiş; ümmilerin ehemmur, okumuş yazmışların "eyyam-ı bahur" dediği sıcaklar gelip çatmış, *Servet-i Fünun* gazetesi bugüne 26 Temmuz 1317 derken fetva emini 22 Rebiulahir'e tesadüf ettiğimizi enfiyeli gözlerle tespit buyurmuşlardı. Viyana'daki tıp tahsilini bitirip İstanbul'a gelen Rıfat Bey, Topağacı'nda Doktor Hovsep ile açacağı muayenehanenin teferruatını beklerken aylaklık etmeye karar vermiş, mumaileyh doktorun paçavra hastalığına yakalanması işleri iyiden iyiye tavsattığından aylaklık için epeyce bir zaman bulmuştu.

Alaturka saat 8 sularında Rıfat Bey'in Beyoğlu'nda Moiz Efendi'den kiraladığı Avrupai dairenin kapısı hararetle vuruldu. Rıfat Bey akşamdan kalma olduğundan aheste aheste yatağından doğruldu, "robe de chambre"ına büründü, kapıya doğru seğirtti. Kapıyı hararetli hararetli vuran sütçü Bulgar'ın oğluydu. Avucunda sıktığı bir pusulayı Rıfat'a uzatarak bozuk Türkçesi ile seslendi;

"Beyefendi, beyefendi, Daver Bey bekleyere, na vaşato nimanye, yani atansiyon…[1]"

Rıfat ağzının içinde bir şeyler geveleyerek pusulayı aldı. Üzerinde kargacık burgacık harflerle Fransızca, "Alaturka

[1] Dikkat

12'de Yanni'nin Birahanesi'nde buluşalım, anlatacaklarım var monşer-Daver" yazıyordu. Kurucusu Yanni Cacavopoulos'un adıyla anılan bu birahane "Brasserie Viennoise" yani Viyana Usulü birahane olarak bilinir; Löwenbrau, Spatenbrau, Dreher, Nektar ve Yagodina biraları burada servis edilirdi. Rıfat Bey, kendisine Viyana günlerini hatırlatan bu birahanenin müdavimi olduğu gibi, Daver gibi bir ahbabının bu cazip teklifini reddedecek cinsten bir adam da değildi. Pusulayı emir telakki ederek hemen pudralandı, bıyıklarını balmumu ile kıvırdı, kolalı gömleğini askıdan alıp giyindi. Ufak bir aperatif, bir okkalı kahve derken sözleşilen saat geldi çattı, Birahane'nin bulunduğu Kanavaloff apartmanına doğru yollandı.

Yaz sıcakları iyiden iyiye bastırmış olduğundan ahali lokantanın içindense apartmanın birahane olan bahçesine yığılmıştı. Köşede oturan mirasyedi kâtibin tavlasından gelen pul ve zar sesleri, buzlu bademcinin kırık Türkçesine, yarım yamalak okudukları *Le Figaro* gazetesi üzerinden Dreyfus Davası'nı mütalaa eden siyaset düşkünü gizli İttihatçıların nutukları ise bir yan masada Kayzer'in Doğu Gezisi'nin faydalarını ve yapılması planlanan Bağdat Demiryolu'nun ehemmiyetini tekrar edip duran gürültücü Almanların harala gürelesine karışıyordu. Esen samyelinin sürüklediği duman ve malt kokusu ile kendinden geçen Rıfat'ın bu sarhoşluğu çok sürmedi, bir köşede tek başına oturan ahbabını görüverdi:

"Yahu birader!"

"Oo mirim, nerelerde kaldınız?"

"Alaturka 12 dediniz, ayniyle vaki."

"Ah, doğru ya…"

Biraz hoşbeşten, "Kış gelse de Boğaz istiridyesi yesek burada," gibilerinden malayani sözlerden sonra kısa bir ses-

sizlik… Neden sonra Daver'in yüzünde bunalma emareleri görünmeye başladı. Oturduğu yerde kıvranıyordu, "Yahu aslında bir mesele için çağırdım seni ama… Yani nasıl desem." Hâlinden anlayan Rıfat üsteledi, "Ne oluyorsun be? Aramızda teklif mi var, söylesene". Daver şöyle bir derin nefes alıp lafa girişti:

"Bilirim, pek müspet kafalı bir adamsındır. Nasıl derler, bir mentalité positiviste[2] var sende. Ben de senden aşağı kalır değilim. Lakin geçtiğimiz hafta pek tuhaf bir şeye isabet ettim doğrusu."

"Aman, rica ederim bana Şerbetdil Kalfa'nın babalarından falan bahsetme, ne bayat hikâyedir o!"

"Yok canım, öyle kocakarı babalanması kabilinden değil. Bu epey ilmî, hatta ne derler, scientifique[3] bir mesele."

Rıfat şüpheci gözlerle Daver'i süzerken delikanlı birasından bir yudum aldı:

"Ruhlara inanır mısın, yani insan bünyesinde olandan maada aramızda gezinen irtibat kurması mümkün ruhlara?"

Rıfat alaycı bir gülümsemeyle malumatfuruşluk etmeye başladı:

"Ohooo, mirim… Ben Viyana'da iken bu hadise pek meşhurdu. Müspet ilimlerle uğraşanlar dahi ispritizma deneyleri ile meşgullerdi. Ama bilirsin Pierre Janet, Jean-Martin Charcot ve nihayet Herr Freud… Bu hadisatın 'Das Unbewusste'[4] yani 'taht'eş-şuur' menşeli olduğu şüphe götürmez. Hem…"

Daver dayanamayıp söze atıldı:

---

2 Pozitivist zihin

3 Bilimsel

4 Bilinçaltı

"Ne dersen de! Ben geçtiğimiz hafta şahit olduğum esrardan sonra bu meseleyi öyle kenara atacak değilim. Caddebostanı'nda Tahir Bey'in sayfiyesinde bir seansa davet edildim. Ben de başta senin gibi pek kulak asmadım doğrusu. Ama gördüklerimden sonra…"

İri kulplu bira bardağını kafaya dikti. Rıfat, Daver'e fırsat vermeden:

"İyi madem. Ne gördün, anlat bakalım."

"Fransız bir medyum gelmiş. Bu Tahir Bey, biliyorsun pek sıkı fıkıdır ecnebilerle. Kadınlı erkekli bir cemiyet, bu medyumun şöhretini duyup seansa iştirak etmiş. Hepsi kıranta, ekâbir takımından. Medyum olacak herif aynı zamanda ne derler clairvoyant[5], elimi sıkar sıkmaz 'Beyefendi, pek metanetli birisiniz, hele bu son felaketten sonra' demez mi? Birader, herifçioğlu bizim pederin saraya jurnallenişini Fizan'dan kıl payı kurtulduğunu şakkadanak bildi."

"Yahu, illa ki evvelce söylemişlerdir."

"Yok işte mirim, benim o akşam geleceğim meçhuldü. 'Bakarız' deyip işi gargaraya getirmiştim."

"Varsay ki bildi. Marifet mi bu, elbet herkesin hayatında bir felaket vardır."

Üçüncü bardağın dibini gören Daver, lafın yakasını açtı:

"Aman sen de! Domuzluğuna inat ediyorsun. Sonra seansta olanlara ne diyeceksin bakalım? Kimin ruhunu çağıralım diye konuşuldu, cemiyetten Fazıl Bey 'şehid-i hürriyet Midhat Paşa' dediyse de pek oralı olmadı kimse ve Tahir Bey'in merhum validesi çağırıldı. Medyum evvela birkaç soru sordu, parmaklarımız planchette denilen bir fincanın üzerinde tahta üzerinde sağa sola gittikçe cevap geliyor. Her

[5] Duru-görü sahibi

şeyi kamilen bildi, kadının kefen parası diye sakladığı mecidiyelere kadar. Sonra… Sonra en fenası… Fransız doktor 'Bir kişi canalımız olursa bizimle konuşur musun?' diye sordu. Ruh da kabul etti. Ağzım dilim demeye varmadan oradaki kibar hanımlardan birinin, tövbeler tövbesi, gözleri döndü, sesi bir tuhaflaştı. Bildiğin Tahir Bey'in anneciği…"

"Bunlar hipnotizma azizim. Ama memleketimizde de böyle işlerin olması hiç fena değil doğrusu. Bunlar sosyetenin eğlencesidir. Adi oturak âlemlerindense böyle işlerle iştigal etmemiz evladır."

"Aman be birader, illa muhabbete turp suyu sıkacaksın. Halep oradaysa arşın burada. Var mısın, bir akşam beraber gidelim Caddebostanı'na?"

"Bakarız, bakarız… Haydi sen bitir biranı da şöyle bir hava alalım. Concordia'da ne var ne yok bir yoklayalım, boğulduk burada. Bu akşam burası kışlaya dönmüş, zabitlerden sefaret kâtiplerinden geçilmiyor."

Rıfat'ın teklifi bir itirazla karşılaşmadı. Concordia'nın[6] havası, Daver'in çok geçmeden üzerindeki tuhaf hâli atmasına yardımcı oldu. Polkalar, valsler, kadriller… Etli butlu madamalar, çıtkırıldım matmazeller, ufak tefek çimdikler, dokunuşlar, kikirdeyişler… İç Konkordiya'daki oyun salonundan yükselen "Fişleri koyun, fişler kondu!" sesleri… Böyle birkaç saat sefahate dalıştan sonra Daver'in yürüyecek hâli kalmamış, kendisine bir küfe ayarlanıp evine yollanırken Rıfat da sallana sallana dairesinin yolunu tutmuştu.

---

[6] Concordia "cafe-conc" yani çalgılı, danslı bir mekândı ki şu anda âdeta buradaki günah gecelerinin lekesini silmek ister gibi enkazı üzerinde St. Antuvan Kilisesi yükselmektedir.

Gündüzün harareti dinmiş, tatlı bir rüzgâr Cadde-i Kebir'i turlamaya başlamıştı. Rıfat, yüzünü yalayan bu hoş rüzgâra karşı yürürken kendi kendine birkaç lisanda mırıldanıyordu;

"İspritizmamız eksikti… Armes Kind[7]… Fou[8]…"

Eve nasıl vardığını, nasıl uyuduğunu bilmeden -ilerleyen günlerde de hatırlayamayacaktır- yatağına vasıl oldu.

---

7 Zavallı çocuk

8 Deli

RIFAT'IN RÜYA DEFTERİNDEN[9]:

"Beyaz bir gecelik giyinmiş şuh bir kadını takip ediyorum. Takip hızlandıkça kadın sendelemeye başlıyor, nihayet kadın yerde... Geceliği ensesine kadar açılmış... İştahım kabarıyor, kadının üzerine çullanıyorum. Boynuna hamle yaptığım sırada kadının yüzünde bir tuhaflık fark ediyorum. Kadının yüzü tamamen toprak kaplı, üzerinde solucanlar geziniyor. Böylece uyandım. Kadın, derinlerdeki ödipal arzuların bir sembolü olabilir. Bu hislerimden dolayı hissettiğim utanç, zannederim bu dehşetli yüzde kendini gösteriyor. Viyana'da olsam bu rüyayı mutlaka Herr Berger ile mütalaa ederdik. Vâ esefâ ki, İstanbul'dayım..."

Rıfat gözünü ertesi gün yine ikindide açtı. Bu defa kendisini uyandıran müstakbel ortağı Hovsep Efendi'nin kardeşi Canbaz Agop'tu. Bu Ermeni, abisi namına muayenehanenin inşaatıyla alakadar olan, esasında boş gezenin kalfası cinsinden bir adamdı.

"Beyefendiciğim, takdirdir nedir, bizim ahparig[10] paçavra illetinden biçaredir. Bendeniz, vaziyete el atayım dedim ise altından kalkamadım. Nefs-i İstanbul'daki hanelerde kışa tedarik var. Ustayı ara ki bulasın. Hepsi bir bahaneynen kaçoor."

"Pekâlâ, ne yapacağız o hâlde…"

---

[9] İleride siz kıymetli okuyucularımıza arz edeceğimiz dehşetengiz hadiselerden sonra Rıfat'ın Rüya Defteri'ne ulaştık. Rika ile yazılmış bu defterlerin o devirde meşhur olan Freudyen metotla tutulduğu anlaşılmaktadır. Rıfat Bey, rüyalarını kaydederek herhâlde kendi psikolojik durumunu tahlil etmek istemiştir.

[10] Kardeş

Uğursuz Rivayetler

Mesarum

Alp Paksoy

ÖTÜKEN

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 2375
EDEBÎ ESERLER: 1191

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-990-9 978-625-408-994-7 (Tk)

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Uğursuz Rivayetler Proje Koordinatörü: Emrah Ece

Editör: M. Bilal Erimez

Son Okuma: Gamze Ermek

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Ötüken

Baskı: Pelikan Basım Matbaa ve Ambalaj Sanayi Tic Ltd Şti
Kayabaşı Mah. Ulubatlı Hasan Cad. Nu: 2H, İç Kapı Nu: 19
Başakşehir-İstanbul
Tel: (0212) 613 79 55
Sertifika Nu: 40619

İstanbul - 2026

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Alp Paksoy: 17 Temmuz 1988'de İstanbul'da doğdu. Lisansını Anadolu Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamladı.

Muhtelif internet siteleri ve dergilerde Türk diliyle ilgili yazıları yayımlandı.

2019 yılında *Kök – Kelimelerin Serüveni*, 2020 yılında *Hatırla – Kelimelerin Serüveni* ve 2023 yılında *Şeytan Bunun Neresinde? – Türkçenin Argo Hazines*i adlı kitapları, Ötüken Neşriyat'tan çıktı.

Çevresinde duyduğu veya şahit olduğu hikâyeleri çoluk çocuk dinlemeden bize aktaran dedem Mevlüt Kanarya'ya ithafen...

MESARUM

I.

10 Mart 2025
Kayseri/Develi
Yukarıdeveli

İnsanoğlu, günü gelince rüzgârların tersten eseceğini unutarak yaşar. Ne acı. Kalbi doyar, midesi doyar da gözü doymaz bir türlü. Hep açtır. Ne yemeye doyar ne içmeye… Ne zevkten usanır ne keyiften… Ve bir gün, her şeyin fazlası bir boşluk yaratır içinde. Neşenin ardında bir yorgunluk, kahkahaların arasında ince bir hüzün belirir. Çünkü insan, içini doyurmaya kalktıkça, çukuru daha da derinleşir. Mal biriktikçe huzur eksilir, şatafat arttıkça sükûnet silinir. Oysa en sade olan, en sessiz olan, gerçek olandır. Ama buna kulak verecek kadar yavaşlamayı beceremez çoğu. Durmadan koşar. Farkında bile olmadan ömrünü heves sandığı boşlukların peşinde çürütür. İnsanoğlu değil midir, kendi elleriyle ördüğü kafeste yaşayıp da gökyüzüne hayranlıkla bakan, geceleri yıldızlara uzanan ama gündüzleri bir damla gölge için eğilen?.. Ve ne gariptir ki biriktirdikçe eksilir, yükseldikçe yalnızlaşır. Ruhuna yabancılaştıkça kalabalık arar, kalabalıkta arar, kalabalıkta aradıkça kendine yabancılaşır. Çünkü hakikat, gürültüde değil, sükûtta saklıdır. Ve insan, en çok o sessizliğin içinde kendiyle yüzleşmekten korkar. Karanlık sandığı şey, aslında kendinden kaçarken ardında bıraktığı ışıktır belki de.

Gölgen bile senin ardından yürümekten utanıyor. Tüm yeryüzü buna şahit. Sen de şahitsin… Şahitsin ancak dile

getirecek kadar cesur değilsin. Olsun. Ne de olsa ayak izlerin esasen toprağa değil, zamanın nabzına bastı; her adımda her şeyi tükettin, her şeyi eksilttin… Ne var ki bunu bilmiyorsun… Henüz… Bilmek de istemeyeceksin. Çünkü bilmek, sorumluluk yükleyecek omuzlarına. Oysa unutarak yaşamak daha kolaydır, unutmak her defasında kendi karanlığına yeni bir perde çekmektir. Böylece her doğan gün, geride kalan vicdanın sesini biraz daha kısar.

Ama bir gece olur, herkes sustuğunda âdemoğlu kalır tek başına, kendi yankısıyla. Ve o yankı ne altındır ne zafer ne alkış… Sadece sorar: "Bunca şeyin ortasında, seni ne büyüttü? Hangi an seni insan kıldı ve hangisinde unuttun bunu?" İşte o an, gözler bir kez olsun doymaya yaklaşır. Çünkü ilk defa içeriye bakar. Ve belki de hayat, tam orada başlar. Ama insan dediğin garip mahlûktur, aynı kuyunun başına yüz kez gider de bir yudum hakikati içmekten çekinir. Her seferinde elleriyle eğilir suya ama göz göze gelmeye cesaret edemez kendi aksiyle. Çünkü bilir ki o yansımada gördüğü yalnız yüzü değildir; geçmişi, niyetleri, susuşları ve inkârları da vardır. Ve bazen bir insanın en büyük korkusu, içindeki hakikattir. Zira ne zaman ki yalanlar yavaşça sönmeye başlar, işte o zaman geriye sadece çıplak bir benlik kalır. Maskesiz, alkışsız, kalabalıksız… Sorgusuz bir yalnızlık değil bu, bilakis en gürültülü sessizlik. Orada insan, kendini ya affeder ya da terk eder. O anın adı yoktur. Ne bir nasihat ne de dua yeter ona. Ama bilinir ki her ruh eninde sonunda oraya varır. Kimisi gözleri açık gider, kimisi yıllarca kapalı kalır. Ama yol bellidir ve yolun sonunda ne varsa, insanın hak ettiği odur.

Polis arabalarının kırmızı mavi ışıklarının meşum gecenin kör karanlığını yara yara İniler Camisi'nin duvarlarını

bir sanatçı edasıyla baştan ayağa boyadığı meşum bir gecede, duvarın dibinde yatan ceset için de rüzgârın tersine estiği söylenebilirdi.

"Recep Gece. 32 yaşında. Takriben…" Komiser Emre'nin gözü, elindeki kâğıda kaydı ve hemen ardından kafasını kaldırıp konuşmasını sürdürdü, "3-4 saat önce öldürülmüş Amirim. Tam göğsünde, bir tanesi kalbine gelecek şekilde, üç bıçak darbesi var. Bir de alnına yapıştırılmış 'MESARUM' yazılı bir not…"

"Bıçak değil." diye araya girdi cesedin yanına çömelmiş hâlde dikkatli gözlerle cesedi inceleyen Kemal, "Dirgen olabilir… Üç giriş… Üçü de aynı hizada… Ama giriş yerlerine baktığımda dirgene göre biraz daha geniş görünüyor. Eski tip bir tarım aleti olabilir. Fabrika işi değil de el yapımı gibi."

Cesedin etrafında yavaş hareketlerle dönüp, yer yer çömelerek cesedi incelemeye devam etti Kemal, "Sürükleme yok. Tek bir vuruşla burada öldürülmüş ve öylece bırakılmış. Doğru mu Emre Bey?" dedi, kafasını cesetten kaldırmadan. Komiser Emre bu soruya hazırlıksız yakalanmış bir vaziyette "E… Evet hocam." diye kekeledi, "Taşıma izi yok."

Kemal, kolları iki yana açık bir şekilde kan gölünün içinde sırtüstü yatan cesedi tek omzundan hafifçe kaldırarak cesedin sırtını kontrol etti, "Evet. Üç giriş… Üç çıkış… Kuvvetli bir katilimiz var."

"Katil kadın olamaz mı o zaman Kemal?" diye sordu, başından beri Kemal'i pürdikkat bir şekilde izleyen Başkomiser İlyas.

Kemal, cesedin yanından ayrılarak ağır adımlarla İlyas ve Emre'nin yanına geldi, "Kadına göre değişir. Net bir ka-

rara varmak için erken ancak dirgenle -şimdilik dirgen diyelim- birinin kaburgasını delip geçmek gerçekten kuvvet ister." Kafasını çevirip cesede bir bakış attı Kemal, sonra Komiser Emre'ye döndü, "Emre Bey, cesedin çevresindeki muhtelif yerlerde yuvarlak izler gördüm. Arkadaşlara söyleyin lütfen, o izlerin fotoğraflarını detaylı çeksinler. Ya katil baston kullanan biri ya da bastonlu birisi herkesten önce gelmiş olay yerine…" İlyas'a döndü, "Mevtanın alnına yapıştırılan not var bir de… Fotoğrafını çekip bize fikir verebilecek birine gönderdim. Otopsi raporuna göre de cinayet silahının peşine düşeriz ama benim tavsiyem, köyde bulabildiğiniz kadar üç çatallı dirgenleri toplayıp incelemeye gönderin. Katil yüksek ihtimalle cinayet silahını saklamamıştır ama n'olur n'olmaz… Bir de HTS kayıtlarına ve MOBESE'ye baka… MOBESE var mı?" Etrafına bakındı, "Görebildiniz mi?"

"Bir tane var hocam ama burayı görmüyor. Sadece yol…"

"Olsun… Yine de bir şeyler yakalayabiliriz…"

Emre, başını hafifçe sallayarak defterine birtakım notlar aldı, "Bir de…" dedi Kemal, "Her şeyden önce, şu bulduğumuz anahtarlığa baksınlar Emre Bey. Üstündeki harflerin çoğu silik… Epeydir yerde olabilir ama katil de düşürmüş olabilir. Hemen gönderin lütfen. Çözdükleri zaman anlarız…"

"Emredersiniz hocam." deyip yine defterine not aldı Komiser Emre.

"Ablana mı gönderdin notu?" diye sordu İlyas. Kemal başını onaylarcasına sallayınca İlyas'ın yüzünde rahatlama ifadesi belirdi, "Emre, o zaman sen arkadaşlara söyle, üç çatallı tüm dirgenleri toplasınlar, her dirgeni de nereden

aldıklarına dair mutlaka zabıt tutsunlar. Anahtarlığı da hemen gönderin. Önceliğimiz o." Emre, yanlarından ayrılmak üzereyken Kemal durdurdu, "Kim bulmuş mevtayı?"

"Köyün imamı bulmuş hocam. Ali Çiftçi."

"Ali Çiftçi mi?" Kemal'le İlyas, göz göze geldi, "Bizim Ali imam mı olmuş buraya… Nerede şimdi?"

"Caminin avlusunda hocam."

1700'lerden kalma İniler Camisi'nin avlusuna baktı Kemal. Avlunun tam ortasında, Kayseri'nin neredeyse her yerinde rastlanılan bir doğu çınarı, göğe uzanıyordu. Avlunun kuzey cephesindeki duvarın dibinde yer alan, camiden daha yeni tarihli olan şadırvan ve şadırvanın sırtını yasladığı duvarın hizasındaki ahşap sundurmanın altındaki sıralı banklarda oturan üç kişi gözüne çarptı. Tekrar Emre'ye döndü, "Emre Bey, burası çok küçük bir köy. Mevtayı herkes tanır muhakkak. Herkesle konuşun… Biz de hem Ali'yle hem de Mevlüt Emmi'yle konuşalım İlyas." Derin bir nefes alıp yavaş yavaş verdi. Sanki acı çekiyormuş gibi bir yüz ifadesi oluştu birden çehresinde, "Bu kadar küçük bir köyde böyle bir cinayet işleniyor, bir de mevtanın başına not bırakılıyor. Bu gerçekten çok ilginç bir vaka İlyas…" Etrafına bakındı, "Şu Savcı gelmed…"

"Ooo! Muhteşem ekibimiz de buradaymış." cümlesiyle sözü bölündü Kemal'in. Savcı, elleri cebinde bir vaziyette, İlyas ve Kemal'in yanına geldi, alay eder bir tonda konuşmasını sürdürdü, "Nasılsınız beyler?"

"Merhaba Savcım." diye karşıladı İlyas, "İncelemelerimizi tamamladık, sizi bekl…"

"Her cinayette seni mi göreceğiz olay yerinde Kemal Güneş?" diye İlyas'ın sözünü kesti Savcı.

Kemal, Savcı'nın yüzüne bakmadı, "Burası küçük bir ilçe. O kadar sık cinayet olmuyor."

"Ama oldu mu da hep seni görüyoruz."

"Benim işim bu Savcı Bey. İşim bitene kadar yanıma gelmez ya da beni gördüğünüzde başınızı çevirirseniz görmezsiniz."

İlyas, "Savcım isterseniz rapo…" diye konuyu dağıtmaya çalışsa da fayda etmedi. Savcı, İlyas'ı bir el hareketiyle susturarak Kemal'e bir adım yaklaştı, "Sen ne biçim konuşuyorsun devletin savcısıyla?"

Bu sözün üzerine Kemal'in yüzüne müstehzi bir gülümseme oturdu, "Sanki ben devletin manavıyım…" cümlesi belli belirsiz döküldü dudaklarından. Savcı o gülümsemeyi görünce daha da bir hiddetlendi, "Yarın bir makama gel de konuşalım senle Kemal Güneş."

Kemal içini çekerek İlyas'a baktı. İlyas, kaş göz ederek Kemal'i sakinleştirmeye çalıştı. Ancak her zamanki gibi Kemal'in öfkesi daha baskın geldi. Yıllardır muzdarip olduğu en büyük sıkıntısı buydu zaten. Sesi her zaman sakin çıkar, kişi ayırt etmeksizin herkesle gayet nazik konuşur ancak öfkesinin hâkim olduğu anlarda da yine kişi ayırt etmeksizin, laflarını hiç tartmadan sıralardı. Her daim centilmen bir görüntüsü, her olay karşısında sakin bir ruh hâli vardı. Yine de kimse bu sakinliğini suistimal edemezdi. Çünkü tüm bu sükûnetine rağmen Kemal'in karanlık bir tarafı olduğunu, içindeki canavarı beslemeyi de ihmal etmediğini ve yeri geldiğinde zincirlerinden azat ettiğini, onu tanıyan herkes hayli iyi bilirdi. Tanımayanlar ise kısa bir sürede tanışırdı ki bu da o anlardan biriydi…

Kemal, hiddetle Savcı'ya döndü, oldukça kısık bir sesle, "Benimle uğraşma. Seni bu kadar insanın önünde rezil

Uğursuz Rivayetler

Oyun

Demokan Atasoy

ÖTÜKEN

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 2376
EDEBÎ ESERLER: 1192

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-991-6 978-625-408-994-7 (Tk)

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Uğursuz Rivayetler Proje Koordinatörü: Emrah Ece

Editör: M. Bilal Erimez

Son Okuma: Gamze Ermek

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Ötüken

Baskı: Pelikan Basım Matbaa ve Ambalaj Sanayi Tic Ltd Şti
Kayabaşı Mah. Ulubatlı Hasan Cad. Nu: 2H, İç Kapı Nu: 19
Başakşehir-İstanbul
Tel: (0212) 613 79 55
Sertifika Nu: 40619

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

İstanbul - 2026

Demokan Atasoy: Eski Ankaralı, yeni İstanbullu. Turizm ve Sinema okudu. TED Ankara Koleji ve Bilkent mezunu. Okurken aynı zamanda konfeksiyon sektöründe ve otellerde çalışmaya başladı, ardından İstanbul'a taşınıp sinemada asistanlık, özel televizyonlarda yönetmenlik ve yapımcılık yaptı. Sektördeki ikinci yılında, "Yaşam Ustaları" adlı programıyla, Çağdaş Gazeteciler Derneğinin TV Programı dalında Yılın Başarılı Gazetecisi Ödülü'nü kazandı. İstanbul için, maceralı, hikâyeli, müzikli turistik mobil uygulama üretti. Aylık sinema dergisi *Rabarba Şenlik*'te, "Canavarlar, Yaratıklar, Manyaklar" adlı korku bölümünü hazırlayıp korku sanatlarını sinemaseverlere gerçek yüzüyle tanıttı. *Hayalgücünün Merkezine Seyahat, Anadolu Korku Öyküleri, Aşkın Karanlık Yüzü, Karanlık Yılbaşı Öyküleri* adlı seçkilere öyküleriyle dâhil oldu. Ötüken Neşriyat'tan çıkan Tekinsiz Kitaplar serisinin ilk iki kitabı *Eski İran Dinleri ve Şeytan'ın Doğuşu* (2021) ile *Tanrıların Krallığı* (2024), son dönemde okurla buluşmuştur. *Yabani, Lemur* ve *Şato Dergi*'de öyküleri yayımlandı.

İlk romanı *Konuşulmayan* 2018 yılında, öykü kitapları *Ölümlüler, Deliler, Yalnızlar* 2020, *İçine Çekenler* 2022 yıllarında yayımlandı. Atasoy ayrıca Türkiye'nin en uzun soluklu tür yayınlarından biri olan Gerisi Hikaye Korku Konuşmaları adlı podcastin kurucularındandır. Korku kültürüne dair edebiyat, sinema, mitoloji, folklor, oyun, psikoloji, toplumsal ve kültürel eleştiri, felsefe ve estetik ekseninde zengin içerik sunan ödüllü podcast yayını, Türkiye'de korku türünün hafızasını taşıyan kültürel arşiv niteliği taşıyor.

OYUN

Bahar on iki yaşındaydı. Boncuk mavisi gözleri, altın sarısı saçları ve beyaz teniyle dikkat çekici bir çocuktu. Üç-beş yıl içinde beyaz turna misali göz kamaştırıcı güzelliğiyle gönülleri yakacak genç bir kıza dönüşeceği şüphe götürmezdi. Fakat sırtüstü uzandığı somyanın üzerinde haftalar süren uykusuzluğun etkisiyle göz altlarını kaplamış kara lekelerle, çökük avurtları nice hâlsiz olduğunu gözler önüne seriyordu.

Bahar'ı hak edilmiş istirahatten çok, dipsiz kuyu sonsuzluğunda boğulmayı andıran baygınlığından kopartıp yaşayanlar diyarına döndüren annesinin sabırsız tonlamasıyla mutfaktan onu çağıran sesi oldu:

"Bahaar, hadi ama kızım! Çay karardı bak!"

Bahar kendinden geçeli on dört saatten fazla olmuştu ve uyku sersemliğiyle çapaklanmış gözlerini dahi tam açmadan içgüdüsel bir itkiyle doğrulmuş, çıplak ayaklarıyla soğuk zeminde mutfağa yönelmişti. O muğlak yakazada rüya görüp görmediğinden bile emin değildi fakat içinde derinlerden gelen karanlık ses ona hâlen uyuduğunu fısıldıyordu.

"Şıpıdak, şıpıdak, şıp…"

Bir el ağzını kapatırken belinden kucaklayan bir kol onu yan odaya çekiverince, duyulmaz bir çıtırtıyla açılan gözleri çakmak çakmaktı. Onu sarmalayan kollara direnmek istese de buna gücünün yetmeyeceği aşikârdı.

"Belki hâlâ rüyadayım!" düşüncesiyle kendini sakinleştirmeye çalışırken boynu el verdiğince başını çevirip kol-

ların sahibini gördü. Onu kucaklayan babasıydı ve en az onunki kadar bitkin fakat çay tabakları kadar açılmış nemli gözleri sanki aradaki duvarları delmek ve mutfakta neler olduğunu görmek istercesine sonsuzluğa bakıyordu.

Sıkı sıkı sarıldığı kızının kulağına:"Şşhh… Şşşhh…" diye fısıldarken sanki Bahar'dan çok kendini rahatlatmaya çalışıyormuş gibiydi ve küçük kızın sırtında hissettiği gümbür gümbür atan kalbi, adamın kaygısını ele veriyordu.

Sesi titrek bir mırıldanmaya dönüşen Selman Bey:

"Ben de duydum güzel kızım… Gi… Gitmeyelim mutfağa… Odamızda kalalım," dedi.

Artık tamamen uyanan Bahar, başını babasının göğsüne gömüp boğuk hıçkırıklarla ağlamaya başladı. Boş mutfaktan yayılan sessizlik çevrelerini aldı. Amansız hastalığa kurban verdikleri annesi Zahide Hanım vefat edeli bir buçuk ayı geçmişti.

KONAĞA DÖNÜŞ

"Valla, ne'yii ettiğiz de geğdiniz Selman Beğ. Gözümüz yollaada galdıydı."

Yaş aldıkça belirginleşmeye başlayan kamburu, çarpık bacakları ve tıknaz vücuduna tezat ay yüzlü, candan tavrıyla girdiği odayı aydınlatan Narin Bacı, gözlerini babasının ardına sığınmış ürkek kıza çevirdi.

"Bahar'ıım, biçarem beniim. Kocaman olmuşsun gari. Gurban olurum sağa. Gel hele, gel bi gucakliyem."

Bahar, babasının ceketinin sıkı sıkı sarıldığı yenini bırakmaksızın kuşku dolu gözlerini yalpalaya yalpalaya üzerine gelen kadına çevirdi. En az dört yıl olmuştu onu görmeyeli ve onun yaşında bu süre, koca bir hayat demekti. Yine de Narin Bacı'nın gülen gözleri bir bakışta içini ısıtmaya yetmiş, garip salınışıyla konağın bahçesinde oynadıkları oyunların anıları aylar sonra dudaklarına müphem bir kıvrımın yayılmasına yol açmıştı. Kendini yaşlı kadının kollarına bırakınca Narin Bacı'sının lavanta kokulu yemenisi onu alıp bebekliğine dek götürüverdi. Derinlere gömdüğü hıçkırıklar, onu sarmalayan kolların arasında serbest kaldı.

"Gurban olurum sağaa... Gel kara bahtlım, gel!"

Narin Bacı, Bahar'ı odasına çıkartırken Selman Bey bir süre hüzünlü gözlerle onları seyretti. Zahide'nin ölümünü takiben, her gün koşa koşa gittiği okula olan ilgisini tümüyle yitiren, en yakın arkadaşlarından uzaklaşan, kendini melankolinin kollarına bırakan biricik kızı için başvurmadığı doktor kalmamış, şehrin en namlı terapistlerinin yollarını aşındırmışlardı. Fakat bütün varlığını saçsa da kimseler kı-

zının derdine derman olamamıştı. Bunca sıkıntı yetmezmiş gibi bir de geçen haftalarda evde yaşanan tuhaflıklar, bardağı taşıran son damla olmuş, bütün bütün susmuştu Bahar. Görünen o ki modern tıp sadra şifa vermemiş, şehrin çareleri tükenmişti. Kendi yasını tutmaya vakit bulamayan Selman Bey, tek çıkar yolun köye dönmeleri olduğunu kavrar kavramaz kızın okulunu ve kendi işlerini ayarlamış, apar topar yola düşmüşlerdi.

Kapı ağzında bekleyen genci göz ucuyla görünce derin bir nefes alıp kendini toparladı:

"Ercan, git muhtarı çaar bana. Ayaana çabuk, hadi bakem!"

Şehir hayatında kursağının derinlerine gömüp özenle sakladığı aksanı köye döner dönmez peyda olunca aylardır üstüne çöreklenmiş kasvete inat hafifçe sırıttı. Başını iki yana sallarken sahanlığın hemen solundaki misafir salonuna geçti.

"Herkes sığar mıydı buraya?" Eski bayramlarda sığardı sığmasına lakin evlenip şehre taşındıklarından beri konak mahzun kalmıştı. "Bugün kaç kişi yaşıyordu ki köyde? Yine de sedirlere yirmi beş – otuz kişi sıkışıverse, gerisi halının üstüne çöktü mü…" Selman Bey koca salonu arşınlarken kendi kendine,

"Sığar, sığar" diye mırıldandı.

MUHTARIN SELAMI

Geniş salon pencerelerine asılı tüllerden sızan ışığın yumuşak dokunuşu altında Selman Bey ve Muhtar Rifat Efendi karşılıklı oturuyorlardı. Muhtar yetmişli yaşlarda, kel, göbekli, kara çerçeveli gözlüklerinin ardındaki yeşilimtırak gözlerinin üstünü hafiften kaplamış kataraktın etkisiyle sürekli derin düşüncelere dalmış gibi görünen, yorgun yüzlü bir adamdı. Karşılama ve başsağlığı sohbetini takip eden hoşbeş gibi, acı kahveleri de bitmiş, iki adam uzayan sessizliği umursamaksızın tekrar bir arada olmanın tadını çıkartıyorlardı.

Selman Bey kendini bildi bileli Rifat Efendi köyün muhtarıydı ve uzun yıllar içinde birbirlerine pek çok iyilikleri dokunmuştu. Aralarındaki yaş farkına ve yıllar boyu görüşmemiş olmalarına rağmen arkadaş oldukları bile söylenebilirdi. Zahide'yle nikahlarında onun şahidiydi Muhtar. Bahar'ı da her zaman sevmiş, kollamıştı yaşlı adam. Selman Bey'in çalışmak zorunda olduğundan köye dönemediği uzun yaz tatillerinde, karısı ve kızını emanet ettiği yegâne dostuydu.

"Diyorum ki, Hıdırellez'e ne kaldı şunun şurasında? Şenliği konakta yapalım."

"Emrin olur, Selman Bey."

"Estağfurullah Rifat Efendi, o nasıl söz? Yas, beni de Bahar'ı da çok yordu. Herkesi bir araya getirmek bize de iyi gelir, diyorum."

"Gelir, gelir tabii."

Sessizlik…

"Nasıldır Bahar kızım, inmedi Rifat Dede'sinin elini öpmee?"

"Doğru dersin be! Bahaaar, kızıım! Bak Rifat Deden seni soruyo."

Sessizlik…

Ayaklarını sürüye sürüye salona gelen Bahar, gözlerini kaldırmaksızın Muhtar'ın yanına yanaştı. Uzanıp elini öptü ama yaşlı adamın hatırladığı güler yüzünden eser yoktu. Rifat Efendi kızın hâlini hatırını sorduysa da cevap alamadı. Selman Bey son haftalarda bu sessizliğe aşinaydı. Gözleri ona dönen Muhtar'a, dudaklarını büzüp kalkık kaşlarıyla başını yana eğdiği çaresiz bir bakış attı.

"Yol yorgunu benim kızım Rifat Dedesi, bi dinnensin hele…"

Sessizlik…

Bahar gözlerini koca salonun tabanını kaplayan rengârenk halıdan kaldırmaksızın arkasını dönüp odasına gitti.

Sessizlik…

"Hepten mi sustu bunca vakittir?"

"Yok, geçen hafta sustu. Evde… Valla ne biliyim, garip şeyler oldu be Rifat Efendi. Anlatsak deli derler… Biraz da ondan getirdim kızı buraya."

Ses tonundaki titrekliği duyan Muhtar, oturduğu koltukta öne kaykılıp kavruk elini güven vermek istercesine Selman Bey'in dizine koydu.

"Hayırdır, Selman Bey?"

O babacan dokunuş, keder, uykusuzluk ve üstüne eklenen yol yorgunluğuyla bitap düşmüş Selman Bey'in haftalardır içinde biriken sıkıntıyı derin bir iç çekişi takiben dışarı salmasına yol açtı. Evde olan gariplikleri, gaipten gelen sesler olarak başlayıp en son Zahide'nin sesini duymalarına

dek her şeyi, bir solukta anlatıverdi. Rifat Efendi, sözünü kesmeksizin onu dikkatle dinledi. Selman Bey'in buğulu gözlerle heyecanlı heyecanlı anlattıkları bitince Rifat Efendi tekrar kaykılıp koltuğun sırtına yaslandı.

Sessizlik…

Narin Bacı fincanları almaya geldiği sırada, Muhtar meseleyi uzatmaksızın izin isteyip kalktı. Şenliği konakta yapma fikrine memnun olmuştu, köylüyü haberdar etmek lazımdı. Şunun şurasında ne kalmıştı Hıdırellez'e, değil mi ya?

Uğursuz Rivayetler

Uyurgezer

Işın Beril Tetik

ÖTÜKEN

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 2377
EDEBÎ ESERLER: 1193

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-992-3 978-625-408-994-7 (Tk)

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Uğursuz Rivayetler Proje Koordinatörü: Emrah Ece

Editör: M. Bilal Erimez

Son Okuma: Gamze Ermek

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Ötüken

Baskı: Pelikan Basım Matbaa ve Ambalaj Sanayi Tic Ltd Şti
Kayabaşı Mah. Ulubatlı Hasan Cad. Nu: 2H, İç Kapı Nu: 19
Başakşehir-İstanbul
Tel: (0212) 613 79 55
Sertifika Nu: 40619

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

İstanbul - 2026

Işın Beril TETİK: 1970'te Edinburgh, İskoçya'da doğdu. Isle College of Art'ın Moda Tasarım bölümünden mezun oldu. İlk fantastik kurgu öyküsü, Derinden Gelen Sesler adlı seçkide yayımlandı. Aynı yıl Jules Verne Öykü Ödülleri'nin Hayalgücünün Merkezine Seyahat adlı seçkisinde, fantastik kurgu dalında 1.lik ödülü alan öyküsü dahil, üç öyküsüyle yer aldı.

Gizemli.com için yaptığı araştırmalar ve Kangüncesi/Gölge çevrimiçi dergisinde yazdığı öykülerle çalışmalarını yoğunluklu olarak çocukluktan beri merak duyduğu korku türüne odakladı.

Anadolu Korku Öyküleri 1, Anadolu Korku Öyküleri 2, Anadolu Korku Öyküleri 3 YILGAYAK, Aşkın Karanlık Yüzü, Karanlık Yılbaşı Öyküleri, Karanlıktaki Kadınlar adlı seçkilere öyküleriyle katıldı. Kendi öykülerinden derlediği öykü kitabı Kara Kara Kapkara 2017'de, Ayaz adlı polisiye gerilim romanı ise 2019' da yayımlandı. 2021'de yayımlanan ve bir makale iki öyküden oluşan Kötülüğün Tasarımı- Eski İran Dinleri ve Şeytanın Doğuşu adlı eserde bir öyküsüyle yer aldı. Yine kendi öykülerinden derlediği Tıkabasa adlı öykü kitabı ve bir öykü ile dahil olduğu Gerisi Hikaye'den Vampir Öyküleri adlı öykü seçkisi ise 2022'de yayımlandı. 2023'te Tuhaf Çok Tuhaf adlı seçkide bir öyküsü, 2024'te ise Kötülüğün Tasarımı adlı serinin ikinci kitabı olan Tanrıların Krallığı adlı eserde bir romanı ile yer aldı.

Yabani Çizgi Roman Dergisi'nin yanı sıra, Lemur Dergi gibi web dergilerde öyküleri yayımlandığı gibi, Rabarba Şenlik adlı sinema dergisinde de inceleme yazıları bulunmakta, Üç Elma adlı edebiyat derlemesinde de Korkularımız ve Edebiyat adlı denemesi ile yer almaktadır.

Yazmak kadar korku türü için araştırmalar yapmayı da seven yazar, 2014'ten bu yana da Gerisi Hikâye- Korku Konuşmaları adlı çevrimiçi radyo programında iki ortağı ile beraber türe ait her türlü detay üzerine konuşmaya devam ediyor.

I.
TAKKİ Çİ Çİ! TAKKİ Çİ Çİ!

Kar üstünde soluk ayak izleri, fısıldar gaiplerin bedensiz nefesleri,

Fırtına toplanıyor. Demir tozu bulutlar tehditkâr bir müphemlikle mahşere koştururcasına ufku kaplarken sisli zirvede yuva yapmış yıkık dökük abidenin suskun çanı ansızın silkinerek uyanıyor, üstünü kaplayan kiri pası etrafına savurarak çıkardığı yaygarasıyla yeryüzünün zavallı ruhlarının iliklerinde zangırdıyor.

"Ding! Dong! Dang! Dung! Tınnnnnnn!"

Hafif sarsıntılı, yalnızca grinin ve kirli beyazın dokunabildiği, uzayıp giden toprak yol… İki yanda heybetle yükselen karaağaçlar ve dallarının yola düşen habis gölgeleri… Gölgeler uzanıp yakalıyor, sarıyor, sıkıyor, parça parça edip yutarak kökleri doyuruyor. Açlar… Hepsi çok aç!

Yağan kırmızı, griye karışıyor; acemi elden rastgele bir ebrunun fevriliğiyle yüzeyde raks ederek şeytani figürler nakşediyor. Renkler buharlaşıp yükseliyor, göğe değer değmez dalgalar hâlinde yayılarak ivedi gelgitlerle çalkalanıyor. Cehennemin kapılarını açacak lal bir sanat eseri, sanki sonun yaklaştığını haykıran bir haberci.

"Takki çi çi! Takki çi çi!"

Dağ kuytusunda beyazlara bürünmüş bir köy… Sessiz… Issız… Yankılanan tek ses:

"Takki çi çi. Takki çi çi."

Uyuyorlar. Hayatı emen kalın bir örtünün altında, ölümüne. Kapı eşiklerinde dikilen karaltılar rüyalarını izliyor. Du-

daklar, suskun bir küfürle açılıp kapanıyor. Nefret tüten pis nefesler havaya karışıyor, bulut bulut süzülerek meydandaki terk edilmiş şenlik ateşine doğru uçuşuyor.

"Takki çi çi! Takki çi çi!"

Ateşin etrafı öksüz. Tezgâhlar kırık, kirli, sahipsiz. Biri hariç... O tezgâh, mezarlığın tam ortasına bırakılmış, unutulmaya mahkûm lanetli bir lahitten daha talihsiz. Önünde yaşlı ve hasta bir kadın; arkası dönük, nefesi hızlı ve ıslıklı, söyleniyor. Yüzünü gizleyen yoluk saçlarının ardından şuursuzca mırıldanıyor. Buruş buruş kanlı elleri sert vuruşlarla tezgâhın tahtasında inip kalkıyor.

"Takki çi çi! Takki çi çi!"

Tavukların kafasını kesiyor. Kafaları yok ama onlar hâlâ yaşıyor! Kafalar yerde gıdaklarken bedenler tezgâhta zıp zıp zıplıyor. "TAK!" Kadın bir tane daha kesiyor. Kafayı o korkunç koronun arasına, yere atıyor, yoluk bedeni tezgâhta bir kenara itiyor. Tüyler ürpertici "gıt gıt"lar, yürek kaldıran "tak tuk"lara karışıyor. Kadın duraksıyor. Gözlendiğini hissediyor. Soluğunun buharı havada dans ediyor. Omuzları kasılırken iki yana esnettiği boynundan çatırtılar yükseliyor. Ağır ağır, eziyetli iniltilerle arkasını dönüyor.

Göz yuvaları boş! Ağzı dişsiz! Yüzü derin yarıklarla yeniden şekillenmiş bir ceset kadar kimliksiz. Ağzı açılıyor, açılıyor, açılıyor, tüm yüzünü kaplıyor! Gök gürültüsünü bastıran bir sesle kükrüyor!

"GELDİĞİN YERE DÖN!"

"Takki çi çi! Takki çi çi!"

Kadın susuyor. Yüzü eğilip büzülüyor, şişip kabarıyor ve değişerek tanıdık bir erkeğin simasına bürünüyor. Adamın gözleri kinle kısılıyor, dudağının kenarı cana susamış bir avcının tebessümüyle yukarı kıvrılıyor. Yanağındaki derin yara

ikinci bir ağız gibi açılıp kapanırken başını yana eğip fısıltıyla soruyor.

"Neredesin?"

Fısıltısını, kan çıkaran canhıraş bir çığlık takip ediyor:

"AAAaaaaaaah!"

Afitap kulaklarını çınlatan çığlık sesiyle yattığı yerden fırladığında eli boynunda, nefes nefeseydi. Kalbi çıldırmışçasına göğüs kafesini dövüyor, sık soluğunun sıcağı gırtlağını kavuruyordu. Çığlık atanın kendisi olduğunu fark edince hıçkırdı. Dilinin ucuyla kuruyup kabuklanmış dudaklarını ıslatırken buğulu gözlerle şaşkın şaşkın etrafına bakınarak nerede olduğunu anımsamaya çalıştı. Önce içinde bulunduğu sarsıntılı odanın çıkardığı gıcırtıları, hemen ardından da raylardan gelen ritmik sesleri işitti. Trendeydi. Kendi yataklı kompartımanında ve çok şükür ki tek başına.

Bitkin hâlde kendini yastığa geri bıraktı. Ardı ardına yutkunup burnundan soluyarak sakinleşmeye çalıştı. Kalbi doğal ritmine geri dönerken kâbusun sersemletici etkisi ağır ağır üstünden kalkıyordu. Düşünceleri biraz daha berraklaştığında neden trende olduğunu da hatırladı. Eve dönüyordu.

Suratını asıp boğazını ovaladı. Attığı çığlık yüzünden boğazı cayır cayır yanıyordu. Ağzının içi çöle dönmüş, dili damağına yapışmıştı. Uzandığı yerden isteksizce doğrularak ayaklarını yere sarkıttı, camın önündeki maşrapaya uzanıp kendine bir bardak su doldurdu. Suyu kana kana içerken az da olsa serinlediğini hissetti. Vücudu sıcacıktı. Sucuk gibi de terlemişti. Yüzüne yapışan uzun saç tutamlarını kulaklarının arkasına itip elinin tersiyle alnının terini sildi, nemli geceliğinin verdiği rahatsızlıkla ürpererek ayağa kalktı. Yatmadan önce sıkı sıkıya örttüğü kısa perdeleri iki yana açtı ve bir süre öylece camın önünde dikilerek hülyası hâlen dağılmamış puslu gözlerle dışarıda akıp giden ıssız manzarayı izledi.

Ufuk, siyah beyazı ortadan ikiye bölen incecik pembe-laci bir çizgiydi. Sabah olmak üzereydi. İstasyona az kalmıştı. Eve az kalmıştı.

Gözlerini, beyazlara bürünmüş kartpostalları aratmayan kış panoramasından ayırmadan, elinde bardakla yatağın ucuna ilişti. Manzaranın içine hapsolmuş, camdaki kendi perişan yansımasına baktı.

"Kim bu zavallı kadın?" diye sordu kendi kendine. Ona benzeyen ama o olmayan?

İstemsizce, acı acı güldü. Yalnızca birkaç ay önce, biri ona şu camdaki hezeyanlı kadına dönüşeceğini söyleseydi; ilkin kahkahalarla güler, sonra da böylesi yersiz şakalar yapan o hadsiz her kimse, fena hâlde azarlayarak aynı dakika hayatından uzaklaştırırdı. Oysa şimdi ne birine gülecek ne de haddini bildirecek izzeti kalmıştı geriye. O kibirli, istediği her şeyi elde edebileceğine inanan alafranganın en mümtaz temsilcisi "Matmazel Afitap" nihayet bir ay önce gururunu, görkemini, geçmişini ve geleceğini gözden çıkararak arkasına bakmadan kaçmaya karar vermişti. Mecburdu. Yoksa pisi pisine ölecekti.

Çok yazık! Tehlikeyi sezince lağımlara kaçışan fareler kadar dahi öngörüsü yoktu. Tam bir ahmaktı, orası şüphe götürmezdi. Zira hayatının iplerini sorgusuz sualsiz bir yabancının ellerine bırakıp kendi kendini fena hâlde köşeye sıkıştıran birine bu laf az bile gelebilirdi.

Kaçış için göze aldığı yirmi günlük meşakkatli yola diyecek sözü yoktu. Adamdan uzaklaşabildiği sürece değil yolda yirmi gün, aylara bile razıydı. Ancak saklanabilmek için mecburen, yıllardır yüz yüze gelmediği -hatta mümkünse varlığını hepten unutmak istediği- ağabeyinin yanına sığınmak zorunda kalması, talihine daha da içerlemesine sebep oluyordu. Baba evi, Afitap için asla özlem duyduğu bir yer değildi. Aksine, ömrüne yüklenen, söküp atamadığı bir kambur gibiydi.

Ne var ki kendine paşa paşa geri dönmekten başka çıkar yol bırakmamıştı.

Onca yıl... Annesine verdiği sözü yerine getirmiş ve babasından, ağabeyinden, doğduğu evden ve evin inşa edildiği köklerine ait topraklardan uzak durmuştu. Eğer sonunda kötü bir seçim yapmasa, çaresiz kalmasa, ölene kadar da sözünü tutardı. Ama ne yazık ki tek yanlış adım bütün doğruları yerle bir etmişti. Şu an için gidecek başka yeri yoktu. Evini, parasını kaybetmiş, dostlarını ve o ihtişamlı yaşamını geride bırakmıştı. O yüzden hayatını yeniden yoluna koyana dek -en azından bir süreliğine- verdiği sözden dönmek zorundaydı.

Ağladığını fark ederek elinin tersiyle gözyaşlarını sildi. Kendine ne kadar kızsa azdı. Kimseleri beğenmez, hayatına kimseleri sokmazken durduk yere neden birdenbire evlenivermişti? Neden? Kimsesizlikten mi korkmuştu? Sevilmek mi istemişti? Tutunacak bir dal mıydı aradığı? Yoksa gerçekten âşık mı olmuştu?

Eli yanağındaki çürüğe değince nefesini tutarak yüzünü buruşturdu. Başına gelenlere dair kafasında dönüp duran yüzlerce soru vardı ama hiçbirine verecek cevabı yoktu. Belki adamı hiç sevmemiş, yalnızca çeşitli nedenlerle kullanmış da olabilirdi ama ona karşı asla kabahat işlememişti. Tersine, sorgusuz sualsiz teslim olmuş, karakterinin dışında bir uysallıkla onu el üstünde tutmuştu. Yani hiddetinin de şiddetinin de haklı bir tarafı yoktu. Bir bahaneye ihtiyaç duyduğunu da sanmıyordu ya. Öfkeyi seviyordu o. Acı çektirmeye bayılıyordu. Genç kadının vücudunun her yerinde öfkesinin izleri vardı. Canı çok acımıştı. Ama asıl canını yakan yara bereler değil, her şeyi geride bırakıp kaçmak zorunda kalmasıydı. Hayatında böylesine bir çaresizliğe hiç düşmemişti. Korkmuştu. Dehşete düşmüştü. Ölümün soluğunu yüzünde hissetmişti.

Adamın yakışıklı yüzü gözlerinin önüne gelince, zihninden kovmak istercesine başını salladı. İçini çekip boşalan bardağı sehpaya koydu. "Bunu da atlatacaksın," dedi kendine güç vermeye çalışarak. "Sen Afitap'sın. Hem yalnızca bir ay. Dayanırsın. Dayanacaksın."

İyimser düşünmek istiyordu. Zira kötü düşünceler beraberinde korkuyu getiriyordu. Kaçmaktan da korkmaktan da yorulmuştu. Biraz durup dinlenmeye ihtiyacı vardı. Gerçi dışarıdaki manzara git gide yalnızlaşıp siyah-beyaz bir filmin karelerine dönüşerek onu bilinmeze doğru sürüklerken bu mümkün müydü, hayal dahi edemiyordu.

Ağabeyi gelişini nasıl karşılayacaktı bilmiyordu. Alay mı edecekti yoksa küçümseyip ezecek miydi? Kuşkusuz evden uzakta kaldığı yılların acısını misliyle çıkarmak isteyecekti. Hatta annelerinin günahını ödetmeye, babalarının intikamını almaya da niyetlenebilirdi. Her şeyi yapabilirdi lakin yapmayacağı tek bir şey vardı; asla bir ağabeyin olması gerektiği gibi candan davranmayacaktı. Gözyaşlarını silip teskin etmeyecek, özlediğini dile getirip "Dilediğin kadar kal, burası senin de evin," diyerek ihtiyaç duyduğu emniyet hissini vermeyecekti. Çünkü...

Çünkü o kötüydü. Annesi böyle derdi ağabeyi için. "O da baban kadar menhus!"

Afitap başını eğdi. Bu doğru olsa bile ağabeyine katlanmak zorundaydı. Nihayetinde, iki kötü arasından tercihini çoktan yapmıştı.

Hafifçe silkindi, karamsar düşüncelerinden sıyrılarak hazırlanmaya başladı. Dikkatle giyindi, hafif bir makyaj yaptı. Saçlarını annesinden kalan fildişi tarakla düzeltirken bukleleri kırmamaya özen gösterdi. Kendi yansımasından gözlerini kaçırarak gümüş el aynasını kapatıp incili tuvalet çantasının içine attı.

Annesi şu hâlini görseydi kim bilir neler söylerdi!

Yatağı topladı. Geceliğini katlayıp koyduktan sonra valizi yerine kaldırıp kompartıman kapısının perdelerini de açarak elinde ağabeyinden gelen mektupla cam kenarına ilişti. Defalarca okunmaktan kırışmış mektubu şöyle bir düzeltip bir kez daha okuyacakken kompartımanın kapısı tıklatıldı.

Elinde bir tepsiyle dışarıda bekleyen hizmetliye başının zarif bir hareketiyle işaret edip "Buyurun," dedi. Kapı açıldı, içeriye taze ekmek ve çay kokusu doldu.

Hizmetli temiz traşlı, masum yüzlü gençten bir çocuktu. Sesini kabalaştıran hafif yöre şivesine rağmen son derece hürmetli bir dille "Mazur görün Hanımefendi, biraz gecikti. Tren dolu, sizin kompartıman da en dipte olunca sıra anca geldi," dedi.

"Mahsuru yok, henüz acıkmamıştım zaten. Lütfen şuraya bırakın," derken oturduğu yerin yanını işaret etti. Açılır kapanır sehpa tepsiyi sabit tutamayacak kadar dardı. Akşam yemeği sırf bu yüzden az daha ziyan oluyordu.

Delikanlı da aynı şeyi hatırlamış olacak ki utangaç bir tavırla tepsiyi bırakıp geri çekildi ve kibarca selamlayarak kompartımandan çıkmaya davrandı.

"Bekleyin lütfen," diyen Afitap hafifçe gülümsedi ve belindeki para kesesinden uygun miktarda bahşiş çıkararak delikanlıya uzattı. "Yolculuk boyunca çok yardımcı oldunuz. Rica ederim, kabul edin."

Delikanlının yüzü kıpkırmızı kesildi. Sesini çıkarmadan parayı aldı ve ağzının içinde mahcup bir teşekkür yuvarlayarak arkasını döndü. Kompartımandan dışarı adımını atmışken duraksayıp döndü, yüzünde oldukça endişeli bir ifadeyle kekeleyerek sordu:

Uğursuz Rivayetler

Vırkalak

Mehmet Berk Yaltırık

ÖTÜKEN

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 2378
EDEBÎ ESERLER: 1194

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-993-0 978-625-408-994-7 (Tk)

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Uğursuz Rivayetler Proje Koordinatörü: Emrah Ece

Editör: M. Bilal Erimez

Son Okuma: Gamze Ermek

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Ötüken

Baskı: Pelikan Basım Matbaa ve Ambalaj Sanayi Tic Ltd Şti
Kayabaşı Mah. Ulubatlı Hasan Cad. Nu: 2H, İç Kapı Nu: 19
Başakşehir-İstanbul
Tel: (0212) 613 79 55
Sertifika Nu: 40619

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

İstanbul - 2026

Mehmet Berk Yaltırık: Tarihçi, yazar. 19 Temmuz 1987'de doğdu. 2010'da Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünden mezun oldu. Aynı üniversitede, 2014'te Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne bağlı Tarih Anabilim Dalı'nda Genel Türk Tarihi alanında, "Moğolların Deşt-i Kıpçak Seferleri" teziyle yüksek lisansını tamamladı. 2009'dan itibaren "Son Gulyabani'nin Yeri" adlı blog sitesinde öyküler yazmaya başladı, daha sonra çeşitli internet sitesi ve fanzinlerde, dergilerde araştırma yazıları ve öyküleri yayımlandı. FABİSAD'ın düzenlediği 2013 GİO Hikâye Yarışması'nda Kumarcı Bahattin adlı öykü ile dereceye girerek "Öykü Başarı Ödülü" ve Türkiye Bilişim Derneği'nin düzenlediği "TBD Bilimkurgu Öykü Yarışması 2013'de Hekim Maliguri'nin Acayiplikleri adlı öykü ile mansiyon kazandı. 2017'de İthaki Yayınları'ndan çıkan Yedikuleli Mansur romanıyla GİO Roman Ödülleri'nde dereceye girerek "Başarı Ödülü" aldı. 2019'da İthaki Yayınları'ndan Istrancalı Abdülharis Paşa romanıyla "GİO En İyi Roman Ödülü"nü aldı. GİO Ödülleri 2023'te Karanlığın Şahidesi romanıyla dereceye girerek "Başarı Ödülü" aldı. Devrim Kunter'in "Seyfettin Efendi" çizgi romanlarının bazı ciltlerinde tarih danışmanlığı yaptı. Kendi çalışmalarının yanı sıra öykü seçkilerinde ve dergilerde yazmayı sürdürüyor. 2021'de "Bölgesel Kültürel Çeşitlilik Ağı"nın (READ) düzenlediği READ Residency Programı'na (Beş Ülkede Sanatçılar İçin Misafir Programı) kabul edilerek bir ay boyunca Arnavutluk'un başkenti Tiran'da misafir edildi.

Aramızdan pek vakitsiz ayrılan emmioğlum
Ertan Yaltırık ağabeye ithafen...

TÜRK EDEBİYATINDA FOLKLORİK KORKU MANİFESTOSU

Mehmet Berk Yaltırık–Emrah Ece

Aslında "Uğursuz Rivayetler" serisi için alelade bir önsöz kaleme alacakken birçok yazarın bir araya gelerek folklorik korku türünde novellalar yazdığı bu seri için, en azından bu türde kalem oynatanların ve ileride de yazmak isteyenlerin istikametleri için belirleyici olabileceğini düşünerek bu manifestoya imza attık. Önsöz yerine folklorik korku türünde eserler veren iki yazar olarak hâl-i pür melalimizi açıklayan bir sanat manifestosu yazmamızın sebebi gerek Emrah Ece ile gerek diğer kalemdaşlarla Türk korku edebiyatına dair sohbetlerimizde konunun dönüp dolaşıp hep aynı mevzulara gelmesi: Edebiyatımızda bu türdeki denemeler neden cılız kaldı? Neden Türk korku edebiyatı oldukça geç bir dönemde, 2000'lerdeki "internet devrimi" ile varlık gösterdi? Bu türe yatkın isimler neden bir dergi veya manifesto etrafında, belli sanat görüşlerini yansıtan bir hareketlilik içerisine girmediler? Bu yüzden Türk edebiyatında "folklorik korku" türünün potansiyelinden ve neyi amaçladığımızdan bahsetmeden önce kısaca "korku edebiyatının" dünyadaki ve bizdeki tarihi sürecine değinmeli.[1]

---

[1] Konuyla ilgili tafsilat için bkz. Mehmet Berk Yaltırık, "Kocakarı Edebiyatından Şark Gotiğine: Murat Başekim'in Demir Abi Öyküleri ve Anadolu'da Korku", *EK Dergi- "Karanlığın Cazibesi: Gotik" Dosyası*, (Güncelleme Tarihi: 26.11.2022-Erişim

İngiltere'de, Horace Walpole'un *Otranto Şatosu*'nu 1764'te yazmasıyla başlatılan "Gotik Edebiyat" denilen akım[2], korku edebiyatının öncülüdür. Aydınlanma Dönemi" yahut "Akıl Çağı"nın fikri çalkantıları neticesinde[3] 18'inci yüzyılın sonlarının akabinde eli kalem tutanlar birdenbire kasvetli, ölümü çağrıştıran harap binalara ilgi göstermeye başlamış, eski hayalet hikâyelerini ve "kocakarı masallarını" yeniden yorumlayıp kurgulayarak ana akım edebiyata alternatif yeni bir arayışa girmişlerdir. Gotik ile birlikte fantastik yazın da 18. yüzyılda mucizelere, doğaüstü olaylara inanılmayan, her şeyin akıl, mantık ve bilimle değerlendirilip sorgulandığı bir dönemde, bu dönemin getirdiği kurallar ve etik anlayışına karşı bir tepki olarak doğmuş;[4] özellikle Fransız İhtilali'nin (1789) ve sonrasındaki vakaların çalkantılarında,[5] Aydınlanma döneminin ışığında canavar motif ve tasavvur-

---

Tarihi: 18.06.2025), https://ekdergi.com/kocakari-edebiyatindan-sark-gotigine/.

2 Giovanni Scognamillo, *Korkunun ve Dehşetin Kapıları*, Bilge Karınca Yayınları, İstanbul 2014, s. 28.; Kaya Özkaracalar, *Gotik*, L&M Yayınları, İstanbul 2005, s. 7-8.; Richard Davenport-Hines, *Gotik-Aşırılık, Dehşet, Kötülük ve Yıkımın Dört Yüz Yılı*, çev. Hakan Gür, Dost Kitabevi, Ankara 2005, s. 25-30.; Uğur Tanyeli, *Korku Metropolü İstanbul-18. Yüzyıldan Bugüne*, Metis Yayınları, İstanbul 2022, s. 172.

3 M. Ertuğ Yavuz-Kubilay Geçikli, "Gotik Romanda Aydınlanma Karşıtlığı", *Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 32, Sayı 1, Mayıs 2008, s. 174-176.; Davenport-Hines, *a.g.e.*, s. 13-15.

4 Aydın Ertekin, "Fantastik Yazın Nedir?", *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 9, Sayı 1, Erzurum 2007, s. 35-36.

5 Yankı Enki, *Maskenin Düştüğü Yer-Korku Edebiyatı Yazıları*, İthaki Yayınları, İstanbul 2017, s. 21-22, 25.

ları, ortaçağ mistisizmi ve sihirli yaratımlara dayanan gotik roman sayesinde popüler kültürde önemli bir yer elde etmiş, Mary Shelley'in *Frankenstein*'ı (1818), John Polidori'nin *Vampir*'i (1819) ve Charles Maturin'in *Gezgin Melmoth*'u (1820) gibi belli başlı eserlerle gotik akımın ana hatları ortaya çıkmıştır.[6] Korku edebiyatı da gotik edebiyatın etkisi altında serpilmiş, Lovecraft'ın tabiriyle *"Ne kadar rasyonalizasyon, reform ya da Ferudyen analizler yapılırsa yapılsın, ıssız bir orman veya şömine başından gelen bir fısıltıyla gelen heyecan ortadan kaldırılamamış."*,[7] "en derin ve en güçlü duygumuz korku olduğu için sıklıkla korku unsurunu kullanan",[8] Stephen King'in meşhur *Hansel ve Gretel* masalına atıfla vurguladığı üzere "yasaklı bir kapıya veya pencereye kendi isteğimizle gitme"[9] dürtüsünü uyandıran kurgular kaleme alınmıştır.

1900'lerden 1930'lara kadar önce "tuhaf kurgu" (weird fiction) olarak adlandırılan, "pulp fiction", "dime novel", "penny dreadful" denilen ucuz popüler neşriyat içerisinde yayımlanan gizemli, ürkütücü öykülerle şekillenen, akabinde "korku" veya "dehşet" edebiyatı olarak isimlendiren tür meydana gelmiştir. Özellikle 1900'lerde sinema ve tiyatro alanında (Grand Guignol) görsel temsillerle ciddi bir popü-

---

6 Bryan D. Palmer, *Karanlığın Kültürleri-Sınır İhlalinin Tarihlerinde Gece Yolculukları*, çev. Şebnem Kaptan, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2011, s. 158-160.

7 Howard Phillips Lovecraft, *Edebiyatta Doğaüstü Korku*, çev. Arif Dursun, Laputa Kitap, İstanbul 2018, s. 9-10.

8 Howard Phillips Lovecraft, *Tuhaf Kurgu Yazmak Üzerine Notlar-Seçme Yazılar*, çev. Toprak Deniz Odabaşı, Laputa Kitap, İstanbul 2019, s. 59.

9 Stephen King, *Ölüm Dansı-Edebiyat ve Sinemada Korku İncelemesi*, çev. Naz Iraz Demir, Sayfa6 Yayınları, İstanbul 2016, s. 556.

larite yakalayan korku, böylece edebiyatın akabinde yavaş yavaş bir "korku kültürü" ve "korku endüstrisi" de oluşturmaya başlamıştır. 1910'ların sonunda Almanya'da *Orkide Bahçesi*, 1920-30'larda Amerika'da *Weird Tales* gibi dergiler çıkmıştır. Bunlardan özellikle *Weird Tales*, korku edebiyatı türünde doğrudan yazılmış ilk eserleri veren kalemleri bir araya getirmiş, 40-50'lerde *Famous Monsters of Filmland* gibi dergilerle, *Eerie* ve *Creepy* gibi korku çizgi romanlarıyla büyümüş ünlü korku yazarlarına, 70'lere doğru Stephen King, Dean Kontz, Peter Straub gibi "korku" türünü bir etiket hâline getiren kalemlere ilham vermiştir. Bu noktada korku edebiyatında farklı alt türler de belirmiştir. Korku anlatıları mite dönüşüp topluma mâl olduktan sonra metalaştırılıp kâr amacıyla yeniden üretilmeye; romanlardan dergilere, reklam kampanyalarından müzik videolarına, tematik müzik gruplarından konfeksiyon ürünlerine ve koleksiyon eşyalarına dek adeta sosyal bir külte dönüşmeye başlamıştır.[10]

Peki "korku edebiyatı" süreci böylesine gelişirken bizim edebiyatımızda neden oldukça geç yazılan bir tür olmuştur? Doğunun efsane ve mitlerinin bunca zenginliği ortadayken neden Tanzimat edebiyatı ve Cumhuriyet döneminin önemli bir kısmında diğer spekülatif edebiyat türleriyle birlikte sırt çevrilmiştir?[11] Asırların ve kültürlerin izlerini taşıyan mitik

---

[10] Ezgi Aksoy, *Popüler Kült-Korku Sineması ve Popüler Kültür Kılavuzu*, Karakarga Yayınları, İstanbul 2016, s. 17-18.

[11] Pelin Aslan Ayar, *Türkçe Edebiyatta Varla Yok Arası Bir Tür: Fantastik Roman (1876-1960)*, İletişim Yayınları, İstanbul 2015, s. 13-15.; Nuran Özlük, *Türk Edebiyatında Fantastik Roman*, Hiperlink Yayınları, İstanbul 2011, s. 60-61.

tasavvurlar,[12] halk hikâyeleri[13] ve meddah anlatıları[14] -Cinani ve kimi anlatıları açısından Evliya Çelebi de yazılı örnekleridir-,[15] Divan edebiyatının olağanüstü unsurları,[16] kimilerinde olağanüstü olayların da konu edilebilip cinlerin cadıların canavarların cirit attığı Karagöz-Hacivat fasılları,[17] doğaüstü olay ve varlıklara dair memoratlar ile halk inanışları[18] gibi kaynaklara karşın, "korku" anlatılarının bizde yazıya geçmesi neden gecikmiştir?

Hem Divan hem Tanzimat döneminin edebiyatını incelediğimizde karşımıza çıkan manzara şudur: Divan edebiyatı yahut klasik edebiyatın hâkim olduğu döneme bile cinler ve periler başta olmak üzere doğaüstü unsurlar sıklıkla kullanılmaktaysa da birer dekordan öteye geçmemiştir, bu devrin kalemlerinde de fantastik ve korkuya yönelik bir edim söz konusu değildir. Bu devrin yegâne istisnası,

---

12 Detayları için bkz. Özkul Çobanoğlu, Nimet Yıldırım, Dursun Ali Tökel, Gönül Tekin, Mehmet Can Doğan, *Türk Edebiyatının Mitolojik Kaynakları*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir 2019.

13 Abdurrahman Özel, Ali Torun, *Türk Halk Edebiyatı El Kitabı*, Akçağ Yayınları, Ankara 2003, s. 212.

14 Saim Sakaoğlu, *Halk Hikâyeleri*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir 2019, s. 128-133.

15 Detayları için bkz. Yeliz Özay Diniz, *Evliya Çelebi'nin Acayip ve Garip Dünyası*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2017.

16 Agâh Sırrı Levend, *Divan Edebiyatı-Kelimeler ve Remizler, Mazmunlar ve Mefhumlar*, Enderun Kitabevi, İstanbul 1980, s. 9-10.

17 Metin And, *Geleneksel Türk Tiyatrosu-Köylü ve Halk Tiyatrosu Gelenekleri*, İnkılap Yayınevi, İstanbul 1985, s. 424-430, 435-437, 443-444, 448, 456.

18 Detayları için bkz. Özkul Çobanoğlu, *Türk Halk Kültüründe Memoratlar ve Halk İnançları*, Akçağ Yayınları, Ankara 2003.

1790'larda Prusya elçimiz Giritli Ali Aziz Efendi'nin Horace Walpole'un *Otranto Şatosu*'ndan 30 küsur yıl sonra yazdığı *Muhayyelat* adlı eseridir. *Muhayyelât*'ı bu denli önemli kılan, 1797 gibi erken bir tarihte eski halk hikâyeleri geleneği ile Batı edebiyatının nesir tarzını yansıtmasıdır.[19] Ancak en mühim yönü olağanüstü olayları içermesi ve bunları ön plana çıkararak anlatmasıdır, meddah veya halk hikayeleri tarzında bir anlatının nesir (düz yazı) tarzında klasik edebiyat devrinde zuhur etmesidir. Bu istisnai eser, Osmanlı yazarları arasında "gotik" benzeri bir çığır açamamış, akıma dönüşememiştir. Batı tarzı edebi eserler vermeye, çevirilerle haşır neşir olmaya başlanılan dönemde "gotik edebiyatı" doğrudan tanınma imkânı bulunsa da bu sefer fantastik ve korku türlerinde eserler yazma gayesi, tabiri caizse "imparatorluk çökerken insanları kocakarı masallarıyla oyalamak" endişesiyle boğulmuştur. Bahsi geçen türlerin ötelenmesi ve ciddi mesafeli durulmasını, devrin kalemlerinin muhtelif eleştirilerinde ayan beyan görürüz. Örneğin Namık Kemal, Divan edebiyatı dünyasını bile gerçek dışı olarak niteleyip Divan şiirlerini okurken kendisini gulyabaniler âleminde hissettiğini nitelemiştir.[20] Namık Kemal'in kati şekilde ifade ettiği bu bakış açısı Osmanlı yazarları arasında, hatta okur nezdinde de karşılık bulmuştur. Bu dönemin yazarlarının *Muhayyelat*'a dair eleştiri, fantastik ve korku gibi türlere

---

[19] Nüket Esen, "Fantastik Bir Osmanlı Metni: Aziz Efendi'nin Muhayyelat'ı", *Akşit Göktürk'ü Anma Toplantısı*, İstanbul 2006, s. 5

[20] Yeliz Özge Toyman, "Nazlı Eray'ın Roman Dünyasında Düşsü ve Büyülü Gerçekliğin Kurgusu İle Fantastik Unsurlar", (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Isparta 2006, s. 10